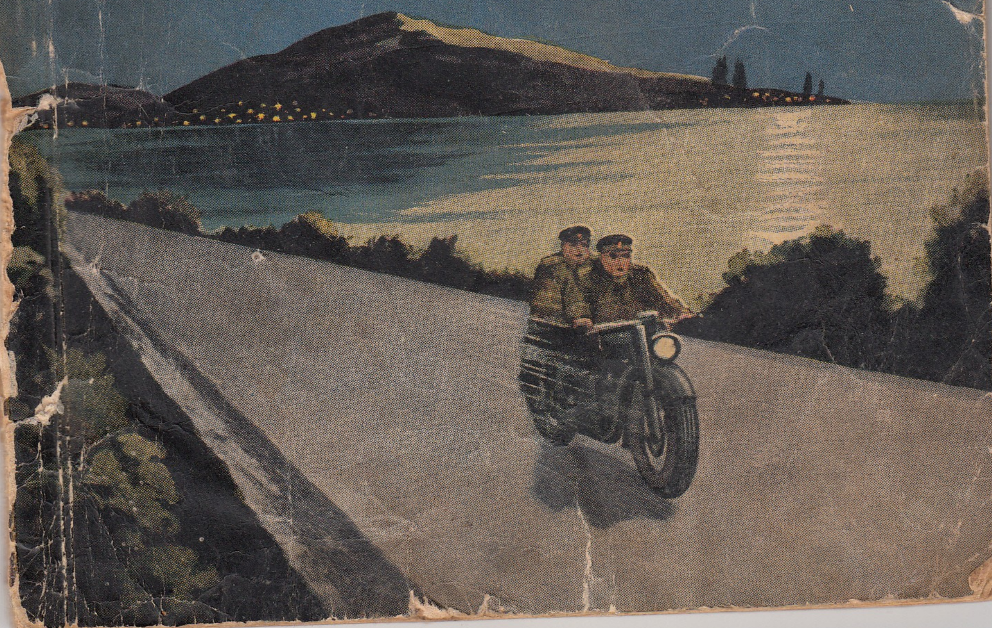
Pe litoralul paşnic

PE LITORALUL PASNIC

SCHITE
1 9 5 4

CHIAR IN ACEEAŞI ZI

Lev Lincov

— POVESTIRE —

In taigă se prăbuşise un pin. Fusese smuls de furtună şi o neaşteptată răbufneală de vânt îl culcase la pământ.

Prin deschizătura făcută în bolta pădurii de trunchiul lui gigantic se zărea cerul plumburiu de Octombrie.

— Ivane, m'auzi, Ivane ? — şopti sergentul Samsonov, aplecându-se asupra tovarăşului său.

Voronov zăcea nemişcat. Samsonov întoarse capul sfredelind cu privirea neliniştită desişul mohorît al pădurii. Aici, sub crengile stufoase ale brazilor şi molizilor, era umed, întuneric şi domnea o tăcere atât de adâncă, încât îţi venea greu să crezi că undeva cântă păsările, că undeva gem valurile mării izbindu-se de stânci şi că aici, nu demult, fusese stăpână furtuna.

Doar crengile rupte ale copacilor, care atârnau spre pământ

atingând covorul verde de muşchi, şi pinul acesta bătrân, doborît, mai aminteau de furtună. Lângă el se căsca o groapă adâncă, cu bulgări de pământ uriaşi, proaspăt răscoliţi de rădăcinile pinului. Marginile gropii semănau cu o rană monstruoasă.

Aplecându-se din nou spre tovarăşul său, Samsonov îl scutură de umăr:

— Voronov... Vania... ştii ce zi e azi ?

Voronov îşi dădu încet capul pe spate şi tot atât de încet, parcă trezindu-se din somn, îşi ridică pleoapele, se sprijini cu palmele în muşchiul moale şi, anevoie, clătinându-se de parcă ar fi avut pe umeri o povară ce era peste puterile lui, se sculă în genunchi. Cu degetele tremurânde şi slabe începu să caute ceva pe covorul de muşchi.

— E la mine... — vorbi la fel de încet Samsonov, lovind uşor cu palma patul puştii pe care o avea în bandulieră. A doua puşcă, puşca lui, o ţinea în mâna dreaptă.

Făcând un nou efort, Voronov îşi depărta şi mai mult picioarele şi în cele din urmă reuşi să se ridice. Imediat însă scoase un geamăt şi se ghemui apăsându-se cu palmele peste şale.

— Ai putea să mergi? — In glasul lui Samsonov suna şi compătimire, şi nerăbdare, şi îngrijorare. — Dacă nu poţi, mă duc singur.

— Te-ajung din urmă. Grăbeşte, te-ajung din urmă — murmură Voronov.

Samsonov scoase grăbit arma din bandulieră şi o trecu tovarăşului său, privindu-l în ochii în care se citea durere.

— Ne vom descurca noi, Vania — şopti Samsonov. — Totul o să fie bine până la urmă.

— Hai, du-te... După cum mi se pare, şira spinării mi-e întreagă — încercă să glumească Voronov, pipăindu-şi şalele.

Dar Samsonov nu-i auzi gluma. Şi când Ivan, chircit încă de durere, se întoarse cu greu să privească în urma tovarăşului său, ramurile stufoase ale brazilor îl înghiţiseră.

Sprijinindu-se în puşcă, Ivan făcu un pas, dar îndată se lăsă pe trunchiul zgrunţuros al pinului, al aceluiaşi pin bătrân, care, în căderea lui, îl lovise în spate cu o creangă.

Din clipa când sergentul Samsonov şi soldatul-fruntaş Voronov descoperiseră printre brazi urma infractorului, trecuseră vreo trei ore. In momentul acela furtuna începea să se potolească şi, Ivan fusese de părere, la început, că pe acolo trecuse o sălbăticiune, dar Samsonov îi arătase în tăcere o ramură de brad. La înălţimea umărului, pe o porţiune, cetinile bradului stăteau sburlite, parcă ar fi fost pieptănate în răspăr.

Un om, numai un om putea să facă aşa ceva. Dar în afară de grăniceri, adică în afară de ei doi, Samsonov şi Voronov, pe aici nu putea trece nimeni — era doar zonă interzisă. Şi dacă totuşi cineva trecuse pe aici, înseamnă că umbla pe ascuns.

Curând Samsonov şi Voronov dădură peste o nouă urmă, mai clară, a infractorului — o ramură pe jumătate ruptă de foarte puţin timp — şi tot la înălţimea umărului. Pesemne infractorul se bizuise pe zgomotul furtunii şi nu mai fusese cu destulă băgare de seamă.

Rostul serviciului lor, ca de altfel al tuturor grănicerilor, era de a nu permite încălcarea nepedepsită a graniţei. Acum, scopul lor era să-l ajungă din urmă pe infractor, să-l împiedice să-şi realizeze planul. Deaceea sergentul şi soldatul-fruntaş dădură mai întâi, prin două focuri de armă, semnalul de alarmă : „Incălcarea frontierei" şi apoi porniră în urmărirea infractorului.

Trecuseră mai bine de două ore. Acum descopereau din ce în ce mai des urme de om pe poteca făcută de sălbăticiuni. Infractorul, deşi trebuia să fi obosit, nu se oprea, nu se odihnea. Mânat de frică căuta să se depărteze cât mai mult de frontieră.

Samsonov şi Voronov erau acelaşi leat. Amândoi s'au născut, au crescut şi au lucrat, până la încorporare, în oraşul Iaroslavl. Voronov fusese vânzător la o alimentară, iar Samsonov, instalator de telefoane. Chiar şi cu locuinţa stăteau aproape de tot, pe două străzi vecine, numai că, pe atunci, nu se cunoşteau încă. S'au cunoscut şi s'au împrietenit aici, la plutonul de frontieră. Aici, în aceeaşi zi, fuseseră primiţi amândoi în comsomol. Dar Samsonov fusese avansat la gradul de sergent, pe când Voronov, până acum, numai la gradul de soldat-fruntaş. Cu toate acestea Ivan nu simţea nici invidie, nici necaz. Egor Samsonov deprinsese mai repede decât el serviciul de grănicer.

După o lună dela venirea lor la pluton, Egor demonta şi monta fără greş, chiar şi pe întuneric, în câteva minute, nu numai închizătorul puştii, ci şi al mitralierei, pe când Ivan se chinuia cu un închizător de puşcă şi câte o jumătate de oră. Ivan deabia putea deosebi un vărdar de o croncănitoare şi un jder cu coada stufoasă de o veveriţă, pe când Egor cunoştea deja, şi după înfăţişare, şi după obiceiurile lor, toate animalele şi păsările din taigă. Cu mare cazně învăţase Ivan să „citească˝ pe potecă urma unui om şi trebuia s’o cerceteze îndelung ca să poată răspunde când trecuse pe acolo acel om, în timp ce Egor, dintr’o privire, descifra uşor şi urmele omului şi ale sălbăticiunilor, fie pe pământul gol, fie pe iarbă sau pe covorul de muşchi.

Ivan nu pricepuse mult timp cum se poate trece peste uscături şi crăci căzute fără să trosnească vreuna, iar Egor călca pe ele ca pe vată.

— „Incă din şcoală făceam parte din cercul tinerilor naturalişti“ — răspunsese Egor, când Ivan îl întrebase odată cum de-a ştiut să prezică fără greş timpul de a doua zi.

Dar, ca şi prietenul său, ca şi ceilalţi tovarăşi dela pluton, Ivan îşi iubea Patria, oamenii ei, taiga pe care o străbătea dela Nord spre Sud, frontiera de stat şi toate câte se aflau dincoace, în spatele lui, când sta de pază la hotar.

Până nu plecase la unitate, nu mai ieşise din Iaroslavl.

La unitate aflase ce înseamnă liniştea plină de încordare a zilelor de pe frontieră; aici se deprinsese să simtă că de el depinde şi ca mama lui să doarmă liniştită acolo, la Iaroslavl, şi ca excavatoristul de pe şantierul hidrocentralei Cuibâşev să-şi conducă sigur şi liniştit puternica sa maşină, şi ca geologul să facă noi descoperiri în pustiul Cara-Cum. Şi iată că astăzi...

Oare putea să uite Ivan ce zi era astăzi? Azi, cinci Octombrie, o mie nouă sute cincizeci şi doi...

Sergentul Samsonov şi soldatul-fruntaş Voronov urmăriseră pe infractor mai bine de două ore. Pe poteca sălbăticiunilor dădeau tot mai des şi mai des peste urme de-ale infractorului. Dar poţi oare numi om pe cineva care se furişează ca să ruineze fericirea altor oameni?...

Mai bine de doua ore mersese Ivan, iute şi fără zgomot — învăţase demult să umble ca Egor — după sergent, ţinând puşca în mână. Era numai ochi şi urechi şi tocmai deaceea nu putuse să se ferească de pinul care căzuse pe neaşteptate. O ramură

grea îl izbise în spinare ca un baros. Işi pierduse cunoştinţa şi nici nu simţise când Egor, care şi el fusese doborît la pământ, îl trăsese de sub pin, tăind o cracă mare cu securea.

Şi iată că Samsonov pornise acum singur în urmărirea infractorului. Cât timp o fi pierdut, scoţându-l pe el, pe Ivan! Iar el, Ivan, va putea oare să-i vină în ajutor tovarăşului său?

„Iţi dai tu seama ce zi este astăzi?“

Ivan îşi imagină cum acolo, în palatul cel mare, la Cremlin, încep acum să se adune delegaţii la cel de al XIX-lea Congres al Partidului. Curând, în sală va intra Stalin...

Ivan se îndreptă din şale şi porni pe poteca sălbăticiunilor. Mergea tot mai iute, din ce în ce mai iute, dar fără să facă zgomot, aşa cum îl învăţase încordarea din nopţile de frontieră...

3

Furtuna se potolise cu totul şi tăcerea care se întinsese pretutindeni parcă-1 mâna din spate pe infractor. Acum, chiar şi cel mai uşor pârâit de creangă uscată putea să-l trădeze. Nu ştia dacă grănicerii reuşiseră să dea de urma lui, dar nu se gândea decât la asta. Incercase de câteva ori, dar fără rezultat, să se abată din poteca ursului, ca să iasă spre lac, care, după socoteala lui, trebuia să fie undeva pe aproape. Dincolo de lac trece calea ferată; acolo e o staţie; te sui în tren... şi ia-1 de unde nu-i !... Dar încâlciturile blestemate de crengi, arborii prăbuşiţi şi acoperiţi de muşchi, toate acestea îngrămădite de zeci de ani formaseră aici un desiş de netrecut, un adevărat cimitir al taigii. Ştiau bine urşii pe unde să-şi aleagă potecă, şi infractorului nu-i rămânea decât s’o ia pe urma lor. Mergea cu urechile ciulite, privea în jur, tresărea la fiecare foşnet, îşi strângea şi mai tare pistoletul în palma asudată. De după fiecare trunchi i se năzărea că vede grănicerii, cu ochii ţintă la el. Pârâitul unei crenguţe sub picior îl speria ca un foc neaşteptat de armă, tocănituil ciocănitoarei în trunchiul unui copac uscat îi răsuna ca o serie de automat.

Frica nu-1 lăsa să răsufle nicio clipă. Ar fi vrut să înceapă din nou furtuna. Mai bine să urle iarăşi vântul, să scârţâie şi să geamă copacii, numai să nu mai fie această linişte apăsătoare,

această tăcere insuportabilă care-ţi îngheaţă sângele în vine. Şi parcă răspunzând dorinţei lui, undeva în spate, aproape de tot, se auzi deodată un trosnet răsunător şi prelung, apoi o bufnitură. Pământul se cutremură sub picioare. Infractorul înlemni, apoi, venindu-şi în fire, se aruncă la pământ şi, sfâşiindu-şi până la sânge mâinile şi faţa, se târî sub nişte crengi de brad, făcându-şi loc printre vreascurile uscate. Abia după câteva secunde, când în taigă se lăsase din nou tăcerea, îşi dădu seama că, probabil undeva în apropiere, se prăbuşise un copac smuls de furtună. In aceeaşi clipă îşi dădu seama că, în graba lui, pierduse pistoletul. Să se târască înapoi ? Dar dacă dă peste grăniceri sau dacă se trădează prin vreun zgomot? Mai bine să rămână aici, sub ramuri, să-şi mai adune puterile, până când grănicerii, în cazul că au reuşit să-i descopere urmele, vor trece înainte. N’au să-l vadă. Cel de al doilea pistolet îl avea în buzunar. Il scoase afară şi se simţi mai liniştit.

Strecurându-se cu greu pe potecă, pe lângă duşmanul pitulat la câţiva paşi de el, sergentul Samsonov nu-1 observase din cauza întunericului ce domnea în jur. Infractorul însă văzuse printre ramuri silueta grănicerului, care apăruse neauzit, ca o nălucă şi, tot aşa de neauzit, dispăruse.

Infractorul îşi dădea seama că, negăsind mai departe urma, grănicerul se va întoarce înapoi fără întârziere. Ar putea uşor să-l împuşte, dar dacă nu e singur, dacă alături, aproape de tot, mai sunt şi alţi grăniceri? Unde să se ascundă? Să se urce în copac? Se frâng multe crengi, vor observa. Şi nu e niciun chip să răzbeşti mai spre fundul pădurii. Ce să facă? Pe unde s’o apuce? Unde e scăparea?...

Infractorul mai aşteptă vreo zece-cindsprezece minute, apoi ieşi la potecă. Şi tot târîndu-se, încercă să regăsească pistoletul pierdut. Pipăia cu mâna tremurătoare prin muşchi şi vreascuri. Deodată simţi că cineva stă în spatele lui. Voi să se uite înapoi, dar un ordin rostit încet îl lipi de pământ :

— Stai aşa ! Dacă mişti, trag!...

Şi îndată simţi în spate vârful ascuţit al unei baionete.

— Să nu te’ntorci! — foşni ca un suflu de vânt la urechea lui.

Şi el nu se întoarse şi nu putu să vadă grănicerul care-1 ţinea cu baioneta la pământ.

Era Ivan Voronov.

Undeva, departe, pe poteca sălbăticiunilor, căzu cu un vuet

prelung un pin bătrân, smuls de furtună...

LA GRANIŢĂ

Clar
a Feher

Negura devenea din ce în ce mai deasă. Cobora tot mai jos, întunecând lumina, înnăbuşind sgomotul paşilor, ştergând distanţele. Apoi, peste perdeaua ei lăptoasă se aşternu întunericul nopţii. In. beznă, vântul se zbenguia în voie. Bătea cu putere, rostogolind de pe coastele colinelor din jur rotogoale de ceaţă. Pe partea dinspre miazăzi a uneia dintre aceste coline, cam la vreo două sute de metri de ultima casa a sătucului pitulat între ele, trece frontiera. Lângă borna de frontieră se înalţă clădirea „caraulei“ — a pichetului iugoslav de grăniceri. Acolo, fiare cu chip de om se pregătesc să sară peste frontieră. In jurul acestei clădiri se întind tufişuri mărunte.

Noaptea şi negura sunt aliaţii credincioşi ai diversionistului. El iese târîş din tufişuri, înarmat cu pistolet, cu grenade, cu cuţit, gata să ucidă orice om întâlnit în drumul său. Se târăşte peste şanţ, taie sârma ghimpată — s’a deprins cu aceasta încă de pe când era esesist sau cetnic *) — şi se furişează târîş mai departe, spre grădinile ţăranilor. Ajuns acolo, se ridică dela pământ, se’ndreaptă din şale, spunându-şi: „Iată-mă trecut". Şi crede că e mai isteţ decât cei zece, douăzeci, cincizeci de ucigaşi care căzuseră în mâinile grănicerilor noştri mai înainte de a fi ajuns la prima casă din marginea satului. Dar chiar în aceeaşi clipă, în faţa diversionistului se ridică un obstacol de o sută de ori mai

tare decât granitul, decât oţelul: patriotul credincios Patriei sale.

...Casa lui Miklos Csuti este aşezată la marginea satului L.

Miklos Csuti să tot aibă treizeci de ani. E un om înalt, uscăţiv, dar vânjos de felul lui, cu un păr castaniu şi cu o faţă deschisă şi sinceră. Când povesteşte ceva, zâmbeşte des, desvelindu-şi dinţii albi ca zăpada.

— Imi amintesc, cum să nu... O asemenea noapte omul nu o uită cât trăieşte. Era, uite, tot aşa, negură, ca şi acum. Sărbătoream ziua de naştere a băieţaşului meu. Aveam şi vin, şi mâncare din belşug, şi musafirii stătuseră până târziu. Era trecut de miezul nopţii cânct au plecat pe la casele lor. Eu eram obosit şi mă bucuram că mă pot culca. Când deodată aud că bate cineva la fereastra dela tindă. S'a sculat şi nevastă-mea. Zice : „Vai de mine! Să nu-i dai drumul. Adu-ţi aminte de Fery Balog, pe care l-au omorît diversioniştii". Mi-am încurajat femeia cum am ştiut, m'am îmbrăcat, am luat cuţitul de pe poliţă — era acolo de alaltăieri, dc când tăiasem porcul — l-am băgat la carâmbul cismei, apoi m'am apropiat de fereastră şi am răspuns străinului:

1) Cetnic — terorist din Iugoslavia (N. T.)

— Măi, cine-i acolo?

— Eu...

— Care eu?

— Marton Gyorfi. Vin de departe. Deschide repede.

— Ce vrei?

— Să mă odihnesc o oră-două şi dimineaţa plec mai departe.

— Treci la uşa bucătăriei, uite colo, la dreapta. Apoi, dintr'o săritură dădui înlături uşa bucătăriei,mă aruncai asupra străinului şi-i suci mâinile la spate.

— Dă-mi drumul! — şuieră străinul.

— Iţi dau, cum nu, dar la pichetul de grăniceri.

— Lasă prostiile. Sunt refugiat de dincolo. Te rog, în numele lui Hristos, dă-mi o bucată de pâine şi lasă- mă să mă odihnesc.

— Pichetul e aproape. Acolo ai şi pâine, ba şi carne.

— Da... — Atunci îşi dădu arama pe faţă. — Dă-mi drumul, javră murdară ce eşti ! — strigă el la mine. Apoi încercă să mă

amăgească cu bani şi din nou mă înjură, şi iar încercă să mă înduioşeze povestindu-mi despre copilul lui bolnav, care, cică zace acolo, la ei, şi are nevoie de o doftorie pe care numai la noi, la Mohâcs o găseşte. Mi-a povestit despre fuga sa din Iugoslavia titoistă unde, cică, ar fi prădat o bancă şi poate să mă plătească cu cât oi pofti ! Eu îi strângeam şi mai tare mâinile şi scăldat în sudori îl târâm spre pichet. Când s'ajungem la ţintă, îl aud şuierând :

— Hei, prietene, nădăjduesc că ţi-ai luat rămas bun dela ai tăi!... Taci? N'ai decât!... Sunt ofiţer din U.D.B. Trebuia să câştig timp. Numai o jumătate de oră. Doi dintre tovarăşii mei cred căţi şi bat acum la uşa casei tale şi dacă nu mă găsesc acolo, vor înţelege că m'ai trădat şi atunci n'o să le meargă bine nici la ai tăi,nici gospodăriei tale! Şi acum n'ai decât să mă duci unde vrei.

Aşa-mi vorbi nemernicul şi porni singur înainte, că nu mai trebuia să-l mân dela spate. Merg eu după el şi mă tot gândesc: „Minte, minte ca un câine! Şi ce-ar fi să fie adevărat?... Poţi să te-aştepţi la orice dela jivinele astea. N'au trecut nici patru luni de când l-au omorît pe Fery Balog. Şi de câte ori n'au tras în grănicerii noştri! Şi am plecat de-acasă fără măcar să încui uşa... Şi-acasă mi-au rămas nevasta... copilul..." Simţeam că'ncep să şovăi. Imi venea să mă uit în urmă, nu cumva s'a şi înroşit cerul peste căsuţa mea? Pesemne că o clipă mi-a slăbit strânsoarea şi aceasta a fost deajuns ca udebistul să-şi smulgă mâinile dintr'ale mele. Pe mine parcă m'a azvârlit ceva înainte, l-am cuprins cu amândouă braţele ; am simţit că are un pistolet în buzunar... Am început să strig : ajutor !

Iar ajutorul acum era aproape de tot. Peste câteva minute eram în clădirea pichetului. Complicii tito-fascistului meu erau de-acum acolo. Ii prinseseră grănicerii înainte de a fi ajuns la casa mea. Se dovedi că toţi trei erau agenţi titoişti.

Pornirăm spre satul M. în revărsatul zorilor. Grănicerii ne sfătuiră să-l căutăm acolo pe pionierul Ianos Paty.

Ei îl cunoscuseră pe Ianos vara trecută, pe când îşi petrecea

vacanţa în sat, la nişte rude care locuiau nu departe de pichetul grănicerilor. De curând, grănicerii de-aici primiseră o scrisoare şi o fotografie dela el. Ianos Paty scria: „Tovarăşi, am citit „Tânăra Gardă“ şi mi-a plăcut mult, mult de tot. M’am bucurat ca mi-aţi trimis o carte atât de minunată. Vreau să fiu ca Oleg Coşevoi. Imi aduc foarte des aminte de dumneavoastră. Vă mulţumesc că astă vară m’aţi lăsat intotdeauna să mă joc cu mingea de fotbal".

Din fotografie ne privea figura zâmbitoare a unui băieţaş blond. Nişte ochi mari, plini de avânt şi un năsuc mic, cârn. După fotografie avea vreo doisprezece ani.

L-am găsit pe pionier acasă. Işi pregătea lecţiile. Ianos Paty s’a cam fâstâcit şi s’a înroşit tot când am început să-l întrebăm despre eroica lui faptă.

— N’a fost nimic deosebit. Nu eram singur. Mai erau Sany Szânto, Gyuszi Bakşai, doi băieţi din Comaron şi Anti Toth. Am văzut un infractor care trecuse graniţa şi am fugit de le-am spus grănicerilor la pichet. Atâta tot.

— Uite aşa e el întotdeauna — mormăi supărată bunica lui Ianos. — Şi noi, cei de-acasă, am aflat întâmplarea abia din gura sublocotenentului.

Ianos ne povesti întâmplarea ceva mai amănunţit.

— Era cam la sfârşitul lui August — începu el. — Băieţii despre care v’am mai vorbit, bineînţeles toţi pionieri, au spus : „N’ar strica să facem un ierbar pentru colecţia şcolii". Ne-am dus în pădure şi ne-am risipit care încotro. Eu eram ocupat cu strânsul plantelor, când deodată îi aud pe băieţi că vorbesc cu cineva. Dar ce anume vorbeau, nu ştiam. Atât am auzit :

„...trenul pleacă la patru şi jumătate".

„Da, aşa e. Dar aţi apucat-o greşit!"

„Să nu mă minţi!"

„Doar suntem de aici — aud vocea jignită a lui Anti Toth. — Gara vine, uite acolo ! Şi încolo, încotro mergeţi, ieşiţi la pichetul de grăniceri".

Mă gândesc : „Dece oare Anti i-o fi spunând minciuni unui om mare?" M’am apropiat de ei şi am văzut un necunoscut, care da neîncrezător din cap. Tocmai atunci sare şi Gyuszi Bakşai:

„Dacă mai aşteptaţi puţin să ne terminăm treaba, va ducem noi până la staţie. Mai aveţi timp până la patru şi jumătate; iar acum, dacă vreţi, puteţi să ne daţi şi nouă o mână de ajutor".

Necunoscutul s’a gândit puţin, apoi a vorbit din nou:

„Totuşi eu ştiu că linia ferată vine în direcţia aia“.

„Dacă nu vreţi să ne credeţi, atung mergeţi într’acolo şi vă vor lămuri grănicerii";

Dar necunoscutul n’a mai mers într’acolo... Stătea şi se gândea la ceva. Eu am început să’nţeleg cum stau lucrurile. Şi atunci l-am văzut şi pe Ioşka din Comaron, care, stând la spatele străinului, îmi făcea semne din mâini şi din picioare. M’am lăsat binişor la pământ şi, încet-încet,am început să mă târăsc înapoi. Mă târăsc şi tot ascult : „oare n’a prins de veste străinul?" Dar străinul continua să vorbească cu băieţii. Chiar râdea de nu ştiu ce. Atunci am început să mă târăsc tot mai repede şi, la urmă, am sărit în picioare şi-am luat-o la fugă cât mă ţineau picioarele spre sat...

După un timp Ianos continuă: — Să spun mai departe ?

— Sigur, ce mai stai să întrebi ? — i-o reteză bunica nerăbdătoare, cu toate că auzise această poveste de mai multe ori până acum.

Fug, aşa dar, peste câmp. Vai, cedeparte mi părea de-acolo până la pichetul de grăniceri ! In timp obişnuit făceam aceeaşi distanţă şi de zece ori pe zi, dar niciodată nu mi s’a părut atât de lungă. Şi mai era şi cald. Simţeam că nu mai am putere să fug. Deodată văd venind pe drum un biciclist. Il cunoşteam din vedere. Il mai văzusem la cooperativa noastră din sat. L-am rugat să-mi dea bicicleta... Nu prea ştiu să merg cu bicicleta, dar în ziua aceea am mers foarte bine! Intr’o clipă m’am şi pomenit în faţa pichetului. Grănicerii se urcară îndată pe motociclete şi o porniră spre pădure. Acolo l-au prins pe necunoscut.

Ce fel de om era, mi-au povestit-o pe urmă cei dela pichet. Era înarmat cu un pistolet şi nu se gândea deloc să meargă la staţie, ci aştepta să se facă noapte, să treacă pe’ntuneric înapoi, la Tito.

Am vrut să ştiu ce făcea acest om în pădure — îşi încheie povestirea Ianos Paty — dar grănicerii n’au vrut să-mi spună. In schimb mi-au trimis în dar cartea „Tânăra Gardă“. Şi ceilalţi băieţi au căpătat cărţi. Nu m’am gândit niciodată că pentru o astfel de faptă mi se cuvine o recompensă.

★

Bătrânul Istvân Takâcs locuieşte în satul C... Are peste şaizeci şi opt de ani, dar nu arată deloc atât de vârstnic! Se ţine drept, umblă vioi şi iute. Atât numai că mustăţile şi părul de pe cap îi sunt albe.

Moş Takâcs e crescător de vite la o gospodărie agricolă de stat. Unul care ar vrea să se împrietenească cu el n'are decât să deschidă vorba despre gospodăria la care lucrează sau despre felul cum i-a reuşit astă vară vânătoarea de fazani.

Pe noi ne interesa tocmai vânătoarea.

— Era într'o duminică. Imi mântuisem lucrul la ferma gospodăriei; am luat puşca din cui şi i-am spus nevestei că mă'ntorc pe la prânz. Dar am avut nenorocul să nu, dau peste niciun fel de vânat toată dimineaţa. Iată, a şi trecut de amiază şi tot nimic. Eu m'am supărat rău de tot, mai ales că eram şi flămând. „Eh, ma gândesc, să mă mai uit odată împrejur şi o iau spre casă!“ Când colo, văd că se ridică din grâu un stol de păsărele. Distanţa până la mine era destul de mare. Stau şi-aştept. Văd că se mai ridică iar câteva păsărele, dar mai departe, cam la vreo zece paşi de primul stol. ,,Ehe — gândesc — e interesant!˝ Şi stau şi-aştept din nou. Mai trec cam v'o zece minute şi din nou se ridică un stol de păsărele, dar şi mai departe decât cel din urmă. Mî-am pregătit arma şi m'am dus spre lanul de grâu. Mă uit la dreapta, la stânga — nimic! Nu pot pricepe cine sperie păsările...

Să le las în plata domnului şi să mă duc la masă! Dar inima de vânător nu-mi dădea pace. Ceva mă trăgea din nou spre lanul de grâu. Il ocolesc de jur-împrejur şi când mă uit, văd grâul călcat într'un loc. „Cine e porcul care ne calcă pâinea?" gândesc eu. Mă iau după urma aceea, dar ea ducea mai departe, mereu mai departe. Atunci mă uit mai bine şi devin mai atent. Mergând, scormoneam cu privirea. Deodată văd în mijlocul lanului un om ce sta tolănit.

— Cine eşti? — îl întreb. — Şi ce faci aici?

-Vezi bine : mă odihnesc — zice. — Sunt dela gospodăria de stat.

- De când, mă rog ?

— Să tot fie cinci zile.

— Şi chiar nu ştii că nu-i voie să strici grâul gospodăriei?

— Ce, în cătunul ăsta blestemat nu poate omul să se odihnească nici duminica?

Adevărat, gospodăria noastră de stat a angajat acum cinci zile oameni noi pentru strângerea recoltei. Cu toate acestea era ceva ce nu-mi plăcea la omul asta. Dar mi-a plăcut şi mai puţin când l-am văzut ca dibuie după haina lui, zvârlită ceva mai încolo. Şi atunci, chiar în clipa aceea, am şi îndreptat puşca spre el. Şi uite aşa, l-am mânat din urmă, pe omul care se „odihnea" în grâu, la pichetul de grăniceri. In buzunarele lui se găsea tot ce trebue: şi delegaţiile false pentru şantierele din Kazintzbartzika şi Sztâlinvâros, şi forinţi, şi dinari, şi multe altele. Il aruncaseră aici titoiştii cu paraşuta, însărcinându-1 să dea foc lanului nostru de grâu şi apoi să fugă la Sztâlinvâros sau la vreun alt şantier din ţară ca să-şi continue mârşăviile lui ticăloase.

Miklos Csuti, pionierul Ianos Paty, bătrânul Istvân Takâcs — toţi sunt oameni simpli, oameni pe care îi poţi întâlni cu sutele şi miile în raioanele dela frontiera noastră de Sud. Toţi lucrează cu abnegaţie şi nu uită nicio clipă că ei locuesc în imediata vecinătate a frontierei. Au ochii ageri şi sunt cei mai apropiaţi colaboratori ai vigilenţilor noştri grăniceri, care stau de pază, veghind viaţa paşnică şi fericită a Ungariei noastre noi.

O CUNOŞTINŢĂ NOUĂ

Vitali Petliovannăi

— POVESTIRE —

1

— Ştii, Serghei... n'am fost niciodată aici. Pe cuvântul meu, nu m'aş simţi bine — spuse fata oprindu-se încurcată în faţa unei scări frumoase de marmoră, acoperită cu un covor.

— Dar ce deosebire e, la urma urmei? — exclamă tovarăşul ei, un tânăr bine făcut, nu prea înalt, îmbrăcat în haine albe, frumos călcate.

— Mi-ai promis, nu-i aşa? Atunci, hai să dansăm aici. N'am văzut în viaţa mea o terasă mai minunată pentru dans ca asta.

Şovăind, fata îşi puse piciorul mic, încălţat cu un pantof elegant, pe prima treaptă.

- Zău, ţii să am neplăceri, Serghei? Nu e frumos, pe cuvântul meu! — şi în vocea ei se simţea o nelinişte sinceră.

— Ce nu e frumos? Crezi că alte studente nu dansează?

— Dar nu acolo ! — spuse ea arătând în sus, spre terasa luminată, împodobită cu palmieri stufoşi. — Şi apoi nu sunt decât o studentă în anul întâi... Pe cuvântul meu, nu se cade!

Au fost nevoiţi să se dea mai la o parte ca să facă loc unui-grup de oameni veseli.

Serghei o luă pe Jenia la braţ.

— Fie cum vrei dumneata. Hai să mergem în parc... Dar

altădată...

— Mulţumesc, Serghei — şi fata îi atinse uşor mâna.

— ...Dar altădată — continuă Serghei, coborînd cu ea scara de piatră care da într'un scuar ascuns în scobitura de sub terasă — tot ne vom urca acolo sus, pe acoperiş. Oraşul ăsta e frumos al dracului când îl priveşti de pe această înălţime. Mai ales într'o noapte de vară, când grădinile luminate de lună, când luminile că nişte perle...

— Dumneata eşti poet, Serghei. Un adevărat poet!— spuse Jenia fericită şi îi propuse: — Hai să stăm jos. Uite, s'a eliberat o bancă.

Aproape de ei, în firele argintii ale havuzului se juca alene un copil de piatră cu muşchi de Hercule. Iarba stropită de cu seară împrăştia răcoare. Florile albe, care abia acum începeau să se deschidă, miroseau gingaş şi puternic.

— N'ai încercat niciodată să faci versuri? — întrebă fata.

— Cum nu! Am încercat... Demult, încă pe când eram în şcoala tehnică — zâmbi sfios Serghei.

— „Demult... încă pe când eram în şcoala tehnică"— îl îngână Jenia. — Şi e mult de atunci? S'ar putea crede că eşti cine ştie ce bătrân. Şi-s numai doi ani de când ai terminat şcoala tehnică! Vasăzică eşti de prin partea locului — acum fata vorbea serios. — Voroiiejul nostru a dat literaturii ruse pe Colţov, dacă ţi aduci aminte, pe Nichitin... Iar în ultimele câteva decenii...

-Pentrucă nu mai sunt poeţi în Voronej, deaceea trebue să mă fac poet, da? — întrebă Serghei.

-Te rog să nu glumeşti... Pe cuvântul meu, ai talent. Vrei să-ţi spun dece ne-am împrietenit atât de repede? Vrei? Ei bine, eu am dorit-o. La o consfătuire cu cititorii, la biblioteca oraşului, ai vorbit mai bine decât toţi... „Aspectele naturii ruse în romanul lui Şolohov"... Asta, mi se pare, era tema dumitale? Aşa e ca n'ai ales-o la întâmplare?

Jenia se plecă peste un strat de flori şi când se ridica ţinea câteva flori în mână.

-Şi asta e o minune a naturii ! — Jenia apropie florile de faţa lui Serghei atât de mult, încât petalele umede îi atinseră buzele. —- Aşa sunt ele: ziua dorm, iar noaptea înfloresc.

Pe terasă începu să cânte orchestra. Intre palmieri, in lumina orbitoare pe care o revărsau pe terasa de dans cele două reflectoare, se perindau, dansând, perechi înlănţuite.

-Te plictiseşti cu mine? — întrebă fata.

- Da de unde!

-Atunci dece taci? La ce te gândeşti? — şi-l privi şăgalnic în ochi. — Bineînţeles, dacă nu este un secret...

- La ce să mă gândesc?... — el tăcu o clipă, ascultand melodia cunoscută, apoi răspunse: — Mă gândesc la ziua de mâine. Mâine o să fiu departe de dumneata...

— Ei şi ce! — Fata, parcă din întâmplare, se apropie şi mai mult de Serghei.

— ...Voi mai putea veni la oraş abia peste şase zile — suspină Serghei ridicându-se.

— Da... e cam mult până atunci... —- se învoi Jenia.

O pereche venea spre ei şi Jenia îi făcu semn lui Serghei să stea jos. Ascultător, tânărul se aşeză pe bancă, alături de ea.

— Atât de rar vii la oraş? Sărăcuţule! Şi ce lucruri se pot construi acolo, în munţi? — vorbea fata ca pentru ea. — Cel puţin de-ar fi ceva interesant...

— Intocmai... este un lucru interesant... şi necesar. ..

— O să-mi vorbeşti despre asta altădată — îi tăie vorba Jenia. — Ia mai dă-1 încolo de lucru! Iar acum, ştii ce-am hotărît? — şi fata îl luă de braţ. — Fie cum ai dorit... Mergem... Vom dansa acolo sus. Poate nu mă vede niciunul dintre colegii mei.

2

Serghei Cornev păşea domol pe străzile oraşului, care abia începea să se trezească, citind firmele atât de cunoscute şi privind la vitrinele luminate. N’avea dece să se grăbească. De culcat tot nu se mai putea culca, chiar dacă ar fi găsit o cameră liberă la hotel. Păcat că frizeriile erau închise. Serghei se grăbise aşa de tare, încât n’avusese timp nici să se bărbierească, îşi trecu mâna peste bărbia ţepoasă. Dealtfel toată faţa lui, pârlită de soarele nemilos dela munte, se înăsprise şi-l făcea să arate mai vârstnic. Gândind aşa, Serghei Cornev vedea parcă doi ochi mari, albaştri de fată, privindu-1 miraţi şi plini de imputare. Da, desigur, acum arăta mai altfel ca’n seara când se cunoscuseră pentru întâia oară.

Trecu de biserica pe zidul căreia se vedea un vechi cadran

solar şi ocoli la dreapta, spre-centru.

Iată şi casa atât de bine cunoscută, cu terasa de dans pe acoperiş... Locul atâtor întâlniri cu Jenia. Ori de câte ori avea o zi liberă o petreceau împreună. Uneori dansau, alteori şedeau numai să asculte muzică sau să facă haz, fără răutate, de cei care dansau toate dansurile, până şi valsul, cu aceleaşi figuri. Jenia se pricepea grozav la dans! Sincer vorbind, încă din seara aceea de August, Serghei îşi dăduse seama că nu va putea să danseze niciodată atât de bine ca ea.

După cristalul mare şi gros al unei vitrine, printre alte mărunţişuri, se vedea o pereche de mănuşi de damă, albe ca zăpada. Degetele mănuşilor i se părură lui Serghei nefiresc de lungi. Hotărî totuşi să le cumpere şi, la ora deschiderii, veni să le ia.

Ascunse pachetul în servietă, o servietă foarte modestă de muşama, cu o monogramă de metal.

La unsprezece fix bătu la uşa camerei cu numărul paisprezece, din căminul studentelor.

— Ştii că Jenia noastră a şters-o? — îl mâhni din capul locului una din tovarăşele ei de cameră. Văzând însă că Serghei se făcuse alb ca varul, îi explică pe dată cum stau lucrurile.

Ii povesti că la Jenia venise tatăl ei, un om „tare simpatic". Le tratase pe toate cu dulciuri. Apoi spusese că pentru Jenia lui face orice şi că vrea ca ea să aibă o cameră separată.

Serghei nici nu mai stătu să asculte până la sfârşit tot ce-i spunea această fată drăguţă, pe care celelalte o intrerupeau mereu cu comentariile lor.

- Desigur, şi-a lăsat adresa? — întrebă el cât putu de liniştit.

Cu adresa scrisă pentru el de Jenia pe un petic de hârtie, Cornev se repezi afară din cămin. In drum, intră o clipă la universitate, apoi căută un telefon public. Făcu numărul necesar... şi din nou la drum... Iată şi capătul scuarului... Numărul şapte... nouă... Casele erau mici şi numerele urmau unul după altul, des de tot, ca traversele şinelor de cale ferată. Pe lângă el trecu o maşină joasă, ce se opri puţin mai înainte de casa cu numărul unsprezece. Din maşină scoase capul un om. Serghei îl cunoştea.

Casa cu numărul unsprezece... Alături, şaptesprezece. O clădire cenuşie, fără nicio caracteristică deosebită, cu o scară intunecoasă. Are şi o ieşire în curte... Apartamentul trei... la

etaj... O sonerie simplă, alta electrică.

Serghei apăsă pe buton. Tăcere. Apoi se auziră nişte paşi uşori.

— Iertaţi, vă rog, aici s’a mut'at Jenia Godunova ? — întrebă Serghei pe o femeie voinică, în vârstă, care întredeschise, uşa.

— Studenta ? Da... e acasă.

Sub picioare simţi un covor gros, ca un strat de muşchi. In semiîntunericul din coridor luceau pe perete ramele aurite ale unor litografii vechi.

— Poftiţi pe aici — îl invită gazda.

Deodată îl izbi în ochi o lumină puternică. Jenia, care îi auzise paşii, deschisese larg uşa.

Cât era de frumoasă! Era îmbrăcată într’un capot subţire de casă, cu fireturi la piept, şi cu nişte pantofiori uşori. Ţinea în mână un prosop alb ca zăpada şi’n părul ei, aranjat în coroniţă, se mai vedeau încă stropi argintii de apă, semn că deabia ieşise din baie.

— Dumneata! — Jenia parcă se lumină toată. — Intră, te rog... Dar înainte de a-mi spune „bună dimineaţa", te rog, priveşte’n jur ! — spuse Jenia. — Ei, eşti mulţumit? Pe cuvânt, e un vis! Văd după ochi că-ţi place şi dumitale! Ce păcat că tata n’a mai putut să stea sa te vadă... Drept să-ţi spun, eram cât pe aci să plec după dumneata la construcţia aceea misterioasă. A venit însă tata... Şi aceasta e ocazie rară! Dar... — şi Jenia strâmbă din buze ca un copil răsfăţat. — Dar... in afară de faptul că e cine ştie unde în munţi şi că trebue să cobori undeva în pădure printr’o trecă- loare... de fapt nu mai ştiu nimic...

— Şi ai vorbit despre aceasta şi tatălui dumitale? -- se interesă Serghei.

— Cum de nu! N’am secrete pentru tata. I-am spus că suntem prieteni. Că eşti un tânăr specialist şi că locuieşti ca un urs, în munţi. Că... că iubeşti o fată, care din păcate nici ea nu-şi are cuibul ei. Şi... iată!... — işi roti ea mâna arătând camera. — Tot ce este aici e al nostru! Aşa-i că Jenia e o fată deşteaptă?

— Şi încă ce deşteaptă! — o aprobă Serghei. Văzu o uşa în colţ, ascunsă de o draperie grea, cafenie. — Dar acolo ce ai? O a doua cameră? Nu? O baie! — ghici el şi se duse repede la uşă. — Imi dai voie să văd?

— Te rog... Sau mai bine nu. Am făcut baie şi n’am strâns după mine — se împotrivi Jenia, înroşindu-se.

Dar el se prefăcu că nu aude cuvintele din urmă şi împinse uşa. Se întoarse spre Jenia desamăgit şi, ca sa-şi mai dreagă lipsa de tact, îşi deschise servieta uzată. Scoase pe masă scheme, desene, hărţi topoprafice mâzgălite cu creioane colorate. Ochii Jeniei se îngustară puţin.

-Dumnezeu ştie... unde l-am vârît!... Am prăpădit undeva un pachet — explică Serghei Jeniei, punând la loc conţinutul servietei. Deodată însă descoperi sub harţi ceeace căuta. — Iată-le ! Ia încearcă-le !

— Minunate! Ce atenţie frumoasă! — exclamă Jenia, luând mănuşile albe. — Dar dece umbli cu servieta plină? Nu cumva vrei să lucrezi şi'n ziua noastră liberă? — întrebă ea, aşezându-se pe divan alături de Serghei. — Ne-am înţeles doar să mergem în parc.

— Intr'adevăr, am de lucru... Ar trebui să complectez desenele, să le termin. Dar o să le facem toate mâine. Ştii, curând mă mut şi eu aici, mai aproape, şi atunci o să fim vecini.

— Cum aşa?

— Iată cum... — Serghei îşi coborî puţin glasul şi-i spuse confidenţial. — Am terminat proiectul nostru. Am aici întreaga documentare. Mâine o predau şefilor, şi gata.

Privirile lor se întâlniră.

Ea, cea dintâi, îi aminti că e timpul să meargă în parc. Era o zi minunată, nu semăna deloc a toamnă. Se puteau plimba şi cu barca. Astăzi, toate cheltuielile o priveau pe ea. Serghei nu trebuia să se supere. Tatăl ei îi lăsase cinci sute de ruble, uite-le...

Jenia descuie dulapul cu o cheiţă mică, apoi cu o alta un sertar de jos.

— Luăm o sută de ruble cu noi. Ne-ajung, iar restul îl lăsăm acasă. Aici sunt mai în siguranţă... Apropo, poţi să-ţi laşi şi hârtiile dumitale — şi fata trase sertarul.

Serghei parcă şovăi puţin.

— Uşa tot dumneata singură o închizi?

— Se'nţelege! Şi cheia o iau cu mine. Uite-o, pune-o în buzunar.

— Atunci totul e în ordine.

Serghei Cornev îşi aprinse o ţigară, apoi îşi îndesă servieta în sertarul dulapului şi-l închise cu cheia. Jenia se repezi pentru o clipă la gazdă — s'o prevină,dupa cum îl lămuri mai târziu — că

nu va veni la masă.

Porniră spre tramvai. Maşina cea scundă mai stătea inca unde se oprise. Serghei spuse că-i tare cald şi-şi scoase pălăria.

3

In clădirea cea mare, unde întotdeauna se lucrează până noaptea târziu, într'unul din birouri stătea aplecat peste nişte hârtii un colonel în vârstă. Dacă cineva l-ar observa, ar fi, fără doar şi poate, uimit de uşurinţa cu care faţa acestui om trecea dela o expresie de seriozitate la un zâmbet neaşteptat de bucurie, cu apoi să devină din nou îngândurată. Iată şi acum, un rând pe care-1 citi îi stârnise un zâmbet. Apoi din nou privirea colonelului deveni serioasă, îngrijorată chiar, iar mâna lui, parcă'n treacăt, notă cu creionul albastru ceva ce nu-i era pe plac în documentul pe care-1 studia. Iată o nouă schimbare ! Dar acum pe faţa lui nu se citeşte nici îngrijorare, nici bucurie. Toate trăsăturile lui exprimă o sinceră uimire. Chiar aşa şi este. Colonelul pune pe marginea documentului un semn de întrebare. Apoi citeşte mai repede, căutând răspuns la nedumerirea lui...

Pe coridor se aud paşi. Colonelul priveşte spre uşă şi aşteaptă.

— Locotenentul Cornev — raportă un maior intrând.

— Foarte bine.

Serghei Cornev era îmbrăcat cu un costum alb şi cu pantofi la modă, de culoare deschisă. Din buzunarul hainei ieşea un creion gros, pentru desen tehnic,cu un vârf bine ascuţit. In mâna dreaptă ţinea un jurnal făcut sul.

— Stai jos, tovarăşe locotenent. Deocamdată trebue să te felicit. Ai fost avansat în grad.

— Servesc Uniunea Sovietică ! — răspunse Cornev răspicat, luând poziţia de drepţi în faţa colonelului.

— Poţi să-ţi schimbi epoleţii... deocamdată, se înţelege, numai în gând... D-da ! Acum, aşează-te şt povesteşte ce-ţi mai face Jenia Godunova.

— Sărbătoreşte victoria, tovarăşe colonel. Astăzi...

— Ştiu, ştiu... Cum să nu triumfe! Doar a pus mâna pe

documentele după care aleargă o droaie de alde Godunova. Le-ai lăsat la ea?

— Nu, mi-a cerut să nu i le las peste noapte, să le iau cu mine...

— Ia te uită !

— Da, însă mai înainte cineva din banda ei le studiase conţinutul cu multă grijă, după cum ne-am şi aşteptat.

— Dovezi? — ochii colonelului priveau ţintă la Cornev.

— Am şi dovezi. Când ne-am întors din parc n’am mai găsit pe servietă scrumul de ţigară. Inseamnă că servieta fusese scoasă din sertar în lipsa mea...

— Alte dovezi mai ai?

Parcă răspunzând la întrebarea colonelului, apăru maiorul.

— Daţi-mi voie... — şi puse pe masă, în faţa colonelului, un plic de culoare verde.

— Stai jos, tovarăşe maior... E scrisoarea aia ? — Colonelul scoase din plic o coală albă de hârtie, nescrisă. Scutură plicul şi pe masă căzură trei bucăţele mici de film fotografic. — Aha ! — colonelul apropie unul din filme de lumină şi îndată îi şi trecu lui Serghei Cornev toate cele trei bucăţele de film.

— Iată şi alte dovezi ! Sunt fotografiile schemelor dumitale... Vezi ce operativă a fost Jenia Godunova? — spuse colonelul şi se uită lă ceas. — Da, tovarăşe maior, închideţi la loc plicul cu filme cu tot şi trimiteţi-1 la poştă. Mâine vom cunoaşte şi persoana care va veni după el în oraşul S... Să fie chiar „tatăl“ ei, ai?

— Cum aţi pus mâna pe această scrisoare? — se încumetă să întrebe în cele din urmă Cornev.

— Ei, aici n’a fost nevoie de niciun fel de minuni. Peste vreo două ore după ce dumneata, dragă ginere, plecaseşi cu „logodnica" în parc — ochii colonelului licăreau şiret — portarul casei cu numărul şaptesprezece a primit însărcinarea să ducă această scrisoare la poştă, dar mai întâi... a trecut pe la noi...

Colonelul îi dădu drumul maiorului, apoi rămase câteva clipe pe gânduri.

Ceasornicul din perete bătu de două ori. Sunetul lui molcom şi prelung vibră mult timp în tăcerea odăii.

— Pe mine mă interesează „tatăl" ei. Undeva, prin aceste părţi, se ascunde vechiul spion Otto Ramke, pe care-1 cunoşti şi dumneata. Nu cumva el a închiriat odaia pentru Godunova? —

Colonelul scoase dintr’un album pe care-1 avea pe masă, în faţa lui, o fotografie mică. — Ia-o cu dumneata. Trebue să clarificăm cu studentele dela cămin dacă nu cumva le e cunoscută această figură. In legătură cu asta, ţine minte: Otto Ramke are nişte mâini care îţi rămân întipărite veşnic în minte... — şi colonelul schiţă ceva în grabă pe hârtie. — Vezi, cam aşa arată... Şi acum citeşte şi acest document şi hai să discutăm cu deamănuntul planul nostru de acţiune, locotenent-major Cornev.

...Se sui în maşină abia pe la ora patru dimineaţa. Automobilul porni şi ieşi din curte fără zgomot şi, după ce făcu un ocol prin oraş, se opri într’o străduţă aproape de centru.

— Noapte bună ! — spuse Serghei Cornev şoferului şi rămase singur.

— Prea te-ai plimbat mult,tinere !— îi făcu observaţie portăreasa. —Oamenii cumsecadedorm şi visează demult.

Serghei suspină fără să fie amărît şi porni pe scară in sus, spre etajul lui.

4

Omul care stătea cu ochii ţintă la pluta undiţei clătină dezaprobator din cap.

— Vasăzică nu prea îţi vine să părăseşti cuibuşorul încălzit? Din păcate însă va trebui. Da, da, mâine, cu avionul de noapte. Apropo, iată — şi omul scoase din buzunar un toc negru de ochelari, din care scoase biletele. — Pornim la zero cincizeci şi cinci...

— Ce să spun la universitate? Suntem în examene...

-— Adevărat, aveţi examene! — vorbi omul semnificativ, parcă abia acum şi-ar fi adus aminte de această împrejurare. Avea o faţă plină, brăzdată de riduri, ochi iscoditori, adânciţi în fundul capului. Mâinile lui vânjoase, pline de păr, aveau degetele lăţite spre vârf, în formă de mormoloci. — Sunt informat — continuă omul, trăgând de zor dintr’o ţigară de foi — că dumneata eşti înzestrată cu o memorie excepţională. Cel puţin acolo., la şcoală, lumea şi-a făcut această părere despre Herda Werner... Aşa dar... să reţii această convorbire a

noastră... Acum suntem în Aprilie... Dumneata ai împlinit douăzeci de ani, iar eu — cincizeci şi nouă... Da... cincizeci şi nouă.
Dar examenul îi trecem împreună. Auzi, împreună !— Vocea aspră a omului suna ca o conjuraţie. Apoi, deodată, faţa lui deveni visătoare. — Vreau să ies la pensie, Herda Werner, să am pensia mea personală... Da, da, să stau cu o ţigară de foi în gură şi să-mi scriu memoriile...

— Poate ştii să-mi ghiceşti şi mie viitorul, Otto?— zâmbi ironic fata cu ochii albaştri, care şedea pe un geamantan răsturnat pe o parte. Se tot căznea să spargă în dinţi o nucă, cu care îşi făcea de lucru de mai mult timp.

— Ihî... Viitorul dumitale ! Hai să ţi-1 spun! — consimţi Otto cu vădit respect faţă de femeia ce sta in faţa lui. — Dumneata... Dumneata o să devii o miss oarecare... Plimbări la Washington, la Londra...

Otto Ramke se apucă să-şi strângă undiţa de bambus.

— Ai uitat să mă mai întrebi ceva? — spuse el, intorcându-se deodată cu faţa spre Herda Werner.

— Cornev mă va căuta... Se pare că-i îndrăgostit, nu glumă... — vorbi ea parcă cu părere de rău şi cu mândrie totodată.

— Poate vrei să-i laşi noua dumitale adresă? — işi bătu joc de ea Ramke. — Totodată să-i comunici noul dumitale rol; doar de azi înainte eşti fiica unui general sovietic, căzut în război.

— Cornev mă va căuta — repetă Herda cu tărie.Il cunosc mai bine decât dumneata.

Otto Ramke rămase pe gânduri. Privirea lui grea se opri pe borcanul cu râme, în care se vedea un muc de ţigară stinsă.

— Cine din oraşul ăsta s’ar mai putea interesa de soarta Jeniei Godunova?

— Nimeni atât de mult ca Cornev...

— Şi ce propui? — glasul lui Ramke sună, răstit ca strigătul unui văcar.

Fata ridică spre el ochii ei albaştri şi privirea lor era nemiloasă, rece, ca un tăiş de cuţit.

— Bine — spuse Otto Ramke. — O iau asupra mea. — Se gândi puţin, apoi mai repetă odată. — Bine… Mâine, pe la ora zece, nu mai târziu, să fii cu el la restaurant, la cel de pe terasă. Veţi ocupa, masa dela balcon... masa cu un buchet de liliac alb... Restul nu te priveşte...

5

— Ce seară ! E cald ca vara. Nu eşti prea obosit? — se hotărîse ca de azi înainte să-i spună ,,tu“.

— Ce este?

— N’am dansat de multă vreme. Vrei să mergem? Simt nevoia să mă distrez, Serghei. Am atâta de studiat şi trebue să recitesc totul... Îmi plesneşte capul...

— Dacă vrei... mergem... — se învoi Serghei. — Mergem acolo... ca’ntotdeauna.

— Se’nţelege. Unde în altă parte? — Jenia îşi roti privirea prin odaie. — Ah, da... pelerina. Trebue s’o iau... Noaptea e răcoroasă. Du-te, spală-te, răcoreşte- te puţin, iar eu mă pregătesc între timp...

Indată ce uşa dela baie se închise în urma lui Cornev, Jenia auzi foarte desluşit clinchetul cunoscut al broaştei. Se duse în grabă la dulap, îl deschise într’o clipă şi băgă în buzunarele pelerinei câteva pachete de bancnote şi nişte acte. Apoi îndesă în poşetă vreo două perechi de ciorapi şi un schimb de rufe fine de mătase. Se repezi fără zgomot la pat şi scoase de sub saltea un mic obiect metalic, pe care deasemenea il puse în poşetă. Toate acestea Jenia Godunova le făcea cu o iuţeală extraordinară, fără să uite totuşi sa supravegheze portiera cafenie dela uşa băii. La un moment dat tremură de frică observând că portiera parcă mişcase uşor, dar se linişti îndată: „Trebue să fi fost un curent de aer !“

Broasca pocni din nou de două ori. Serghei intră rumen la fată, ca după un masaj.

Fata se linişti de tot. Zâmbetul dulce de totdeauna înflori pe buzele ei vopsite şi se răsfrânse în ochii albaştri ca cerul de vară.

Deacum înainte, tot drumul, dispoziţia sufletească a Jeniei Godunova nu se mai schimbă. Glumeaţă, ea ameninţa cu degetul un pisoi mic care şedea la o fereastră, între flori. Mângâie cu mâna înmănuşată un copăcel ce foşnea nepăsător din frunzişul fraged, de un verde deschis.

La garderobă, in fata oglinzii, Jenia îşi îndreptă parul, iar

Serghei îi ţinu poşeta. Nu o deschise, o pipăi doar cu degetele.

Măsuţele stăteau înşirate pe două rânduri, acoperite cu fete de masă de culoare deschisă, cu flori proaspete în vase de lut.

-Uită-te, un loc minunat! — Jenia îi arătă o masuta în coltul cel mai depărtat, pe un balcon mic, care ieşea mult deasupra străzii. In jurul mesei scaunele nu stăteau în picioare ca peste tot, ci erau rezemate cu spetezele de masă. In mijlocul mesei era un mare buchet de liliac alb.

Porniră spre masa aleasă de Jenia, urmăriţi de priviri curioase. Vecinii lor cei mai apropiaţi erau doi oameni grăsuni — unul mai bătrân, altul ceva mai tânăr. Stăteau în faţa paharelor pline cu vin. Cel mai în vârstă tocmai atunci îşi ridicase paharul, parcă închinând pentru cineva, şi Serghei privi cu atenţie la mâna lui. Degetele care ţineau paharul erau respingătoare : păroase şi lătăreţe. Semănau cu nişte mormoloci. Serghei se aşeză în aşa fel încât să-şi poată vedea vecinii.

Indată după Serghei şi Jenia Godunova mai urcară pe terasă încă doi inşi. Vorbeau veseli între ei, căutând din ochi unde să se aşeze. Serghei Cornev îşi aruncă de vreo două ori privirea înspre ei şi, abia după ce se convinse că fusese şi el observat, se apucă să studieze meniul.

Jenia se aplecă spre Serghei:

— Roagă să ia dela masa noastră scaunele libere.

— Te supără?

— Cei care le vor ocupa mă vor supăra... — răspunse Jenia, aruncându-i o privire galeşă. Şi-şi puse demonstrativ poşeta pe unul din scaunele libere.

Cei doi care se îndreptau spre masa cu buchetul de liliac se opriră nehotărîţi. Apoi unul din ei se adresă bărbatului cel gras cu degetele urîte. Acesta dădu din cap, continuând să-şi bea vinul. Noii veniţi ocupară scaunele libere la masa grăsunilor.

— Vezi ce deşteaptă sunt? — şopti Jenia, arătându-i lui Serghei din ochi masa vecină. — I-am gonit in ultima clipă... Vezi, şi-au găsit loc şi’n altă parte, nu numai la masa noastră... Iar acum, te rog, du aceste scaune. Altfel n’o să ne lase să stăm liniştiţi...

Serghei îi făcu pe plac.

...La ora unsprezece fix, unul din cei doi grăsuni care şedeau la masa de-alături ceru să se cânte un tango. Indată ce se auzi melodia, el se apropie de Serghei Cornev, care acum stătea în

picioare, cu Jenia, lângă balustrada balconului şi, înclinându-se în faţa Jeniei, îi spuse politicos:

— O invit pe doamna... Permiteţi?

Jenia îl făcu pe Serghei să înţeleagă că nu se face să refuze.

Celălalt grăsun, mai în vârstă, stătu câtva timp a privească la cei care dansau, apoi îşi aprinse o ţigară şi, scoţând inele groase de fum, începu să se plimbe de-a lungul balustradei.

Şi tocmai când ajunse aproape de tot de masa de lângă balustradă, în faţa căreia stătea Serghei Cornev, lumina se stinse. In aceeaşi, clipă Serghei sări fulgerător înlături.

Imediat după aceasta, în întuneric se auzi zgomotul mesei răsturnate, zăngănitul vaselor sparte. Ceva se prăbuşi jos, izbindu-se de cornişele casei.

Lumina unei lanterne de buzunar alunecă printre palmieri, zăbovind o clipă pe marginea balconului. Masa cu liliacul alb şi balustrada rotundă a balconului dispăruseră şi în locul balustradei se căsca negru abisul.

-Ivan Petrovici ! — răsună prin întuneric un glas necunoscut de femeie. — Strigaţi celor de jos să facă contact cu lustrele de rezervă. Se vede că linia principală a făcut un scurt circuit.

Peste o clipă, restaurantul de pe acoperiş era din nou plin de lumină.

Cineva, ca o umbră neagră, fugi aplecat pe scară; din trei salturi traversă strada şi ajunse la maşina mică, pitulată în umbra deasă a copacilor.

— La aeroport! Am întârziat! — spuse el, căzând greoi pe pernele maşinii, alături de şofer.

— Dece atâta grabă, Otto Ramke? — răspunse o voce batjocoritoare de pe scaunul din spatele lui. — Nu vrei să-i aşteptăm şi pe ceilalţi sau te-ai hotărît să-ţi părăseşti oamenii?

Mâna lui Otto Ramke alunecă spre buzunarul din dreapta.

— Ei, acum începi din nou... — se auzi acelaşi glas şi Ramke simţi atingerea rece a unei ţevi de pistolet, ceva mai sus de ureche. — Nu glumi, Ramke. Mai bine ridică mâinile în sus ! Aşa-a ! Iar acum să vedem ce ai acolo...

Intre timp cineva se apropie de maşină. Apăru un om cu braţele tremurânde ridicate în sus. Apoi, strângând din pleoape din cauza luminii necruţătoare a lanternei, răsări din întuneric Jenia Godunova.

Un glas poruncitor ordonă :

— Borovoi, aprinde farurile !

Şi îndată în apropiere ţâşniră două puternice dâre de lumină. Şi acolo era o maşină.

— Serghei ! — exclamă Jenia mirată, zărindu-1 pe Cornev la doi paşi de ea. — Dumneata... trăieşti?... — şi însufleţită parcă de o idee nouă, se şi avântă spre el. — Serioja ! Ce înseamnă toate acestea? Spune-le acestor oameni cine sunt eu. Ei nu mă cred. Sunt studenta, tovarăşi! O ştie şi Serioja... Vorbeşte, Serioja ! Ce taci? Ei vor să mă aresteze...

Serghei Cornev o împinse la o parte şi, cu un glas cu care el nu-i mai vorbise niciodată, rosti:

— Incetează ! — Apoi se întoarse către omul care sta de o parte cu lanterna în mână :

- Tovarăşe colonel, în ce maşină o urcăm pe Herda Werner?

PE LITORALUL PAŞNIC

Vl. Monastircof

— POVESTIRE —

1

Intr'un birou spaţios, luminat de o lampă electrica de masă, şedeau tolăniţi pe un divan cu spetează scundă fraţii Cibisov. Unul dintre ei, Vasili, cel mai mare, purta o tunică cu epoleţi de maior, iar mezinul, Piotr — o bluză cu epoleţi de locotenent. Vasili fuma dintr'o lulea scurtă, neagră. Când trăgea odată din ea scotea atâta fum c'ar fi putut ajunge şi pentru o mică perdea de protecţie.

— Ştii cu cine semeni din profil? — întrebă Piotr pe neaşteptate.

— Cu cine? — se miră Vasili fără să-şi întoarcă, măcar capul.

— Cu un bătrân lup de mare. Aşa sunt zugrăviţi în romanele din viaţa marinarilor căpitanii: faţa aspră, bronzată, şi cu veşnica lor lulea în colţul gurii.

Vasili zâmbi.

-Tot ce se poate. De altfel am cutreerat şi marea. Am luat parte la două debarcări : una lângă Cherci si alta la Novorostisc. Ştii şi tu că n'a fost o cursă prea lungă, dar cu multe peripeţii.

-Da, cu peripeţii — spuse visător Piotr. — Tu, Vasili, te-ai născut la timp şi ai văzut de toate.

-Şi mă invidiezi?

-Da.

Vasili se dădu mai aproape de fratele lui şi-l cuprinse cu mâna pe după umăr. Fraţii semănau foarte bine, atât doar că mezinul avea umerii ceva mai înguşti, era mai subţirel, iar obrajii lui nu-şi pierduseră inca frăgezimea şi rotunjimea tinerească.

-Să nu fii invidios pe mine, o să fie deajuns şi pentru tine. Şi

apoi — Vasili îşi privi fratele drept in lumina ochilor — să nu uiţi că un soldat şi'n timp de pace e tot în război.

-Ce război poate fi aici, la tine ! — Piotr sări de pe divan şi-l trase şi pe fratele său după el, spre fereastră. — Priveşte câtă pace e pe pământul ăsta cuprins de somn. Numai cei îndrăgostiţi poate că nu dorm.

Dela fereastra cabinetului se vedea marea adormita, sclipind în bătaia lunii, apoi un colţ de parc impodobit cu magnolii scăldate în lumina argintie a lunii. La dreapta, pe povârnişul muntelui, înconjurate de verdeaţă întunecoasă, luceau vilele albe ale sanatoriilor.

-De... staţiune balneară. O privelişte cu adevărat idilică. Dar să ştii, războiul se desfăşoară şi aici. Sa nu te laşi înşelat de această linişte, dragul meu Petea. In afară de îndrăgostiţi mai sunt pe lumea asta şi alţii care noaptea n'au nici somn, nici astâmpăr...

Telefonul de pe masă sună. Maiorul ridică receptorul. Ascultă atent şi sprâncenele lui blonde, se adunară tot mai mult, până ce se-uniră cu totul la rădăcina nasului.

— Vin îndată — spuse el şi puse receptorul în furcă.

— Ce este?

— Acum o jumătate de oră a fost omorită Clepina, bufetiera dela popota ofiţerilor — răspunse Vasili aspru. — Cadavrul a fost găsit la vreo opt sute de metri de orăşel, pe drumul ce duce spre exploatarea forestieră.

— Bufetiera dela popotă? — exclamă Piotr. — Aceea cu şuviţa blondă?

— Chiar ea.

— Cine a putut s'o omoare? — In ochii lui Piotr se citea mirare şi nelinişte.

— Deocamdată, asasinul n'a fost găsit — spuse tot atât de aspru maiorul. — Tu poate vrei să te culci. E destul de târziu — şi se uită la ceas — unsprezece şi douăzeci şi două. Eu mă duc într'acolo.

— Dă-mi voie să te'nsoţesc — se rugă Piotr — dacă nu te stingheresc, bineînţeles.

— Bine, vino — se învoi Vasili. — Spune-i Valentinei c'am fost chemat şi că plecăm, iar eu o să scot motocicleta.

Valentina era nevasta lui Vasili.

Peste câteva minute fraţii zburau pe şoseaua îngustă,

asfaltată, spre cartierul de locuinţe militare. Luna strălucea atât de tare, încât maiorul nici nu aprinse farul. Piotr stătea în spatele lui, cu mâna încleştată pe mâner. In capul lui se învălmăşeau frânturi de gânduri. Nu se putea concentra deloc şi tot timpul vedea înaintea ochilor chipul Clepinei, un chip rotund şi zâmbitor de femeie, încadrat de un păr castaniu, cu o şuviţă blondă.

2

Ajuns la locul crimei, maiorul Cibisov fu întâmpinat de un căpitan ce purta brasarda ofiţerului de serviciu. Aici se mai aflau doi tovarăşi din miliţia coloniei - un locotenent şi un plutonier. Maiorul îi saluta pe amândoi şi se apropie de cadavrul acoperit cu o foaie de cort.

- Cine a găsit-o ? — întrebă el, ridicându-se după ce examinase cadavrul.

Din tufişurile de lângă drum se desprinseră doi oameni — un sergent şi un soldat.

-Noi, tovarăşe maior — raportă sergentul.

-Mai amănunţit, vă rog.

-Ne înapoiam din suburbie; mergeam repede pentru ca aveam biletul de voie până la ora douăzeci şi trei şi nu mai aveam decât foarte puţin timp... Şi deodată am zărit-o pe ea; zăcea pe marginea drumului. Era cu picioarele pe asfalt, cu capul pe pământ, Iar parul îi atârna în şant. M’am apropiat şi am văzul imediat că e moartă. Am strigat, dar n’a răspuns nimeni. Atunci l-am lăsat pe Saronov lângă ea — sergentul arătă cu capul spre soldat — iar eu am dat fuga la unitate. Am chemat ofiţerul de serviciu şi i-am raportat că bufetiera dela popota ofiţerilor a fost omorîtă în drum.

-Mi-ati telefonat numaidecât ?- întrebă Cibisov, intorcându-se spre ofiţerul de serviciu.

-Da, v'am telefonat dumneavoastră şi la miliţia suburbană, iar după aceea, împreună cu sergentul, am venit aici

— Când v’aţi apropiat nu era nimeni lângă ea? — îl întrebă maiorul pe sergent.

— Nimeni, tovarăşe maior.

— Şi nici dumneata n'ai văzut pe nimeni?

Soldatul răspunse deasemenea că n'a văzut pe nimeni.

— Dar când v'aţi apropiat de locul acesta vorbeaţi între voi? — mai întrebă Cibisov.

— Da, parcă vorbeam — răspunse sergentul.

-— Dar mai precis?

— Vorbeam — îşi întări spusele sergentul — da, ţin bine minte, vorbeam.

— Bine. Puteţi pleca.

Sergentul şi soldatul plecară spre unitate. In urma lor plecă şi căpitanul. Locotenentul de miliţie şuieră prelung şi de după cotitura drumului ieşi o autocamionetă în care stăteau doi miliţieni. Urcară cadavrul în camionetă, iar locotenentul se aşeză lângă şofer.

— O să trec pe la dumneavoastră mai târziu — spuse Cibisov. — Cred că până atunci veţi face o descindere la locuinţa ei. A stat undeva, în colonie, căci soţul ei lucrează la exploatarea forestieră.

Maşina porni în sus pe serpentină şi puţin după aceea farurile ei, sfidând luna, luminau tufele de pe marginea drumului.

Maiorul mai aprinse odată lanterna, examină atent locul unde zăcuse moarta, apoi sări şanţul şi începu să cerceteze pământul în jur.

— Ce cauţi acolo? — se interesă fratele.

— Urme, dragă, caut urme. Doar n'o fi plecat prin aer ucigaşul.

— Dar dece prin aer? Putea să plece şi pe asfalt.

— E puţin probabil.

— De ce?

— Fie şi numai pentrucă, mergând pe şosea, l-ar fi putut vedea soldaţii care mergeau în sus. — Cu aceste vorbe maiorul dispăru în tufiş. Peste câteva clipe vocea lui se auzi din nou.

- Petea, ia vino'ncoace!

Locotenentul sări şanţul, străbătu tufişul şi cobori povârnişul domol până la pârâu. Aici îl găsi pe Vasili examinând cu atenţie pământul.

-Ia vezi şi tu — spuse el luminând locul cu lanterna.

Pe solul roşcat şi umed se vedea bine o urmă de cismă cu talpa de cauciuc matriţată. Zimţii şi liniile ei şerpuite se întipăriseră vizibil pe pământul moale.

- Ei, mai ai ceva de spus? — întrebă maiorul.

Piotr cercetă atent urma.

- Spun că omul acesta, după cât se vede, poartă la încălţăminte numărul patruzeci, că cismele sunt noi, că pe toc este bătută o potcoavă cu trei, nu...
cu două ţinte. Cea din mijloc lipseşte... Atâta...

- Cam puţin ! — zâmbi maiorul.

-Atunci spune tu !

— Eu spun că trebue să ne întoarcem la şosea.

Urcară panta spre locul unde lăsaseră motocicleta.Vasili îşi stinse luleaua.

-Hai, urcă-te! — spuse el fratelui său — să mergem până la corpul de gardă, să mai lămurim cate ceva.

La corpul de gardă maiorul examină registrul de invoiri şi întrebă la ce oră plecase Clepina din orăşel.

— Popota s'a închis la ora nouă — spuse sergentul de serviciu — şi la nouă şi ceva Clepina era plecată acasă.

— Ce avea la ea?

— O poşetă, o poşetă de damă — preciză sergentul de serviciu. — Imi amintesc foarte bine cum şi-a scos permisul de trecere din ea.

— Mai vrei să mergi cu mine sau te-ai săturat de drum? — vorbi maiorul către fratele lui. Acesta clătină din cap. — Atunci mergem la miliţia coloniei.

3

Locotenentul de miliţie stătea la birou cu şapca pe cap şi scria ceva. Fără să mai aştepte să fie întrebat, spuse:

— Chiar acum am venit de-acolo. Stau într'o casă cu două apartamente. Vecinii spun că au văzut-o pe Clepina venind acasă pe la ora zece seara. In casă era lumina aprinsă şi soţul ei, după cum spun aceştia, era în casă. Când a plecat din nou n'a mai văzut-o nimeni. După ora unsprezece lumina din casa lor s'a stins.

— Nu mai devreme? — stărui maiorul Cibisov.

- Am mai întrebat câţiva oameni — răspunse locotenentul — toţi spun acelaşi lucru : până la ora unsprezece în casă era

lumină. In locuinţa lor n'am mai găsit pe nimeni. Soţul Clepinei lucrează ca şofer la exploatarea forestieră. Am telefonat la garaj. Nu este acolo şi nici n'a fost în seara aceasta. Maşina lui e la garaj.

— Aţi percheziţionat casa?

— Da.

— N'aţi dat de nişte cisme de pânză impregnată, cu talpă de cauciuc?

— Nu — răspunse locotenentul — cisme de astea n'am găsit, în schimb am găsit poşeta de damă cu care umbla Clepina.

— Aşa vasăzică ! — se interesă Cibisov. —Inseamnă că, plecând seara dei-acasă, n'a mai luat poşeta cu ea.

— Cam aşa ceva — întări locotenentul.

Maiorul se ridică de pe scaun. Luându-şi rămas bun dela locotenentul de miliţie, îl rugă :

— Dacă-1 găsiţi pe soţul Clepinei daţi-mi neapărat un telefon.

Locotenentul promise că va telefona.

— Haidem acasă ! — spuse maiorul Cibisov fratelui său. — Mâncăm ceva şi ne mai gândim...

Duseră motocicleta la garaj şi furişându-se în vârful picioarelor, ca să nu facă zgomot, intrară în cabinetul lui Vasili. După ce-şi pregătiră câte-o tartină cu brânză şi desfundară o sticlă cu apă minerală, se instalară pe divan. Isprăviră repede tartinele şi Vasili, turnând în pahar apa rece, îi spuse fratelui său :

— Povestea e cam, încurcată. Să încercăm să reconstituim cum s'au petrecut lucrurile. După ce şi-a terminat serviciul şi şi-a predat casa, Clepina a plecat acasă. Era după ora nouă. Acasă a ajuns pe la zece. A fost văzută de oameni. Soţul era acasă. Pe urmă a plecat din nou în orăşel. Care a fost motivul? Dece nu şi-a mai luat poşeta în care îşi avea permisul? Intenţionat, sau a uitat-o în graba plecării? La toate aceste întrebări ar putea să răspundă soţul ei. Şi o să răspundă când îl vom găsi. Şi pe urmă? Ce-a fost mai departe? La opt sute de metri de orăşel a ajuns-o din urmă sau, poate, a întâlnit-o omul cu cisme de pânză impregnată. Mai curând cred c'a întâlnit-o.

— Dece crezi ? — se învioră Piotr.

— Fusese ucisă chiar la marginea şoselei, iar în faţa locului acela, de cealaltă parte a şanţului, pământul era călcat de aceleaşi cisme cu talpa matriţată, dar nu se găseşte nicio urmă

de-a femeii. Aceasta înseamnă că ucigaşul a aşteptat-o, căci nu avea niciun rost să mai stea să bătătorească pământul cu picioarele după omor şi nici n'ar fi avut când, deoarece după cotitura drumului se auzeau vocile sergentului şi a soldatului, care se grăbeau să ajungă la cazarmă până la ora douăzeci şi trei. Aceasta înseamnă că omorul avusese loc cu putin înainte de această oră, cel mai târziu la douăzeci şi trei fără douăzeci de minute. Cu ce scop a ucis-o? Trebue să înlăturăm ipoteza prădării, după câte se vede, căci banii din buzunarul jachetei sunt neatinşi, ca şi ceasul dela mână. Cine este ucigaşul? Soţul? Dar acesta a rămas acasă până la ora unsprezece şi, dacă e să-i credem pe vecini,a părăsit casa abia după unsprezece, stingând lumina...

— Nu este chiar aşa — îl întrerupse Piotr. — Putea s'o fi urmărit pe nevastă-sa fără să fi stins lumina şi apoi, după săvârşirea omorului, să se fi întors. De aici şi până acolo să tot fie douăzeci de minute de mers. Să fi stins lumina şi să fi plecat ?

— Ai dreptate — se învoi Vasili — judeci foarte bine. Dar atunci, ia spune-mi, cum a putut soţul să ajungă înaintea ei pe şosea?

— Nu ştiu. Şi trebue să spun că nu ştiu care din cei doi Clepini a plecat mai devreme de-acasă. Poate să fi plecat el întâi ! Iar ea, fără să se mai gândească la poşetă, să fi fugit după el !

— Bravo, băiete! — îl bătu Vasili pe umăr — te pricepi să judeci. Atâta numai că toate judecăţile şi ipotezele noastre nu fac două parale, odată ce nu sunt întărite de fapte, de datele materiale pe care se sprijină orice cercetare.

— Vrei să spui că intuiţia nu joacă niciun rol?

— Trebue să ştii să descoperi şi să confrunţi faptele, care nu se pot răsturna sau nega şi joacă rolul principal. Deocamdată nu prea avem fapte. Trebue deci să le căutăm, şi cât mai multe.

Afară se lumina de ziuă. Deasupra mării cerul şi marea însăşi se făcuseră cenuşii, parcă cineva le-ar fi spălat culorile.

Telefonul zbârnâi din nou. Cibisov ridică receptorul, ascultă îndelung raportul telefonic. Apoi întrebă: „Şi cu ce era încălţat?" — Şi ascultă din nou vocea din receptor. In cele din urmă puse receptorul în furcă şi-şi trecu obosit mâna peste obraz. Intorcându-se spre fratele său, vorbi fără grabă :

— L-au găsit pe soţul Clepinei. S'a spânzurat în spatele

depozitului din deal al exploatării forestiere. Era încălţat cu cisme, dar nu de pânză impregnată, cu talpă de cauciuc, ci de box cu talpă de piele.

Maiorul Cibisov întinse mâna spre chipiul de pe masă.

— Merg şi eu — vorbi Piotr hotărît.

Ieşiră în vârful picioarelor din cabinet, scoaseră motocicleta afară şi o împinseră pe o distanţă bună, ca să nu-i trezească pe cei din casă.

Cibisov porni motorul.

Il găsiră pe locotenentul de miliţie tot la locul lui, la masa de scris. Acum însă nu mai avea chipiul pe cap şi părul lui subţire, de culoarea inului copt, îi cădea pe frunte, în două şuviţe. Privi pe fereastră şi stinse lampa de pe masă.

— In buzunarul lui Clepin am găsit un cuţit de buzunar — vorbi locotenentul de miliţie — din astea, pe care când le deschizi se înţepenesc cu un arc şi devin pumnal. Tăişul lui este curăţat cu grijă, dar în uluca în care intră lama e sânge închegat. Am chemat dela spital o laborantă. Mi-a telefonat puţin mai înainte şi mi-a spus că e sângele femeii omorîte. Am cercetat personal locul unde s’a spânzurat Clepin. Am găsit doar două mucuri de ţigări — nicio altă urmă în afară de bucata de sârmă cu care s’a spânzurat.

— I-aţi făcut autopsia? — întrebă maiorul.

— Deocamdată nu. Am făcut autopsia Clepinei, dar lui nu. L-am chemat pe expertul dela tribunalul raional... Ce istorie idioată — suspină locotenentul de miliţie. — Auzi ! Işi omoară soţia şi apoi se spânzură şi el, psihopatul dracului...

— Da, stranie istorie — spuse maiorul. — N’aţi vrea să mă duceţi până la locul sinuciderii?

Iarba muiată de rouă se pleca greoaie din dreapta şi din stânga potecii, aproape c’o ascundea cu totul, dar locotenentul păşea sigur, fără s’o piardă măcar o clipă. Pe alocuri trebuia să dea la o parte cu mâinile tufişurile cu frunze aspre şi ude de rouă. Cu cât urcau mai la deal, cu atât mai dese erau tufele, iar copacii erau tot mai aproape de potecă. In cele din urmă ieşiră într’o poieniţă care cobora pe un povârniş spre stânga.

— Aici — spuse locotenentul. — Depozitul a rămas ceva mai jos şi mai spre stânga. Uite, aici atârna, în copacul ăsta — şi arătă cu mâna un stejar uriaş, cu trunchiul despărţit în chip de furcă.

— Aici, de craca aceasta? — întrebă maiorul, arătând o creangă orizontală de deasupra capului său.

— Da, întocmai — răspunse locotenentul. — A stat aici, unde se bifurcă trunchiul, probabil atât cât i-a trebuit ca să potrivească laţul de sârmă, apoi şi l-a pus şi a sărit...

— Dar de unde a putut să ia sârma?

— Dela depozit. Acolo stau afară, aruncate, câteva gheme de cablu vechi... Trebue să fi tăiat un capăt dintr'unul din ele cu cuţitul care i s'a găsit în buzunar.

— Dece credeţi că tocmai cu acesta?

— Am examinat cuţitul şi am observat pe el urmele firelor de oţel. Se văd bine cu lupa.

Când ajunseră în dreptul depozitului, maiorul spuse:

— Mă duc să mă uit la sârma aia, iar pe dumneavoastră, tovarăşe locotenent, vă rog să telefonaţi după un câine de urmărire.

— Credeţi... — începu locotenentul.

— Deocamdată nimic precis, dar aici câinele ne-ar fi de folos şi chiar foarte de folos...

— Bine, am să telefonez... — şi locotenentul începu să coboare, iar Cibisov cu fratele său o luară la dreapta, spre depozit. Câteva gheme de cablu vechi stăteau trântite chiar lângă gardul de sârmă ghimpată, astfel că din ele s'ar fi putut tăia cu uşurinţă o bucată. Maiorul examină cu atenţie pământul de lângă gard.

— Cauţi urma cismei cunoscute? — întrebă Piotr.

— Caut o urmă — răspunse Vasili — dar cum o să fie, cunoscută sau necunoscută, nu ştiu.

Pământul de lângă sârmă era tare. Pe alocuri era un pietriş mărunt, aşa că nu putură să descopere nicio urmă. Vasili se îndreptă din şale şi-şi plimbă privirea, peste povârnişul pe care coborau. Panglica îngustă a potecii care-i dusese la depozit şerpuia prin iarbă.

— Oare cel ce a tăiat cablul a mers pe drumul pe care mergem noi? — întrebă maiorul.

— Sau poate a luat-o de-a dreptul prin pădure? — întrebă la rândul lui şi Piotr. — Uite acolo, parcă se şi vede ceva, ca o cărăruie.

— Hai să vedem ! — hotărî Vasili.

Nu găsiră nicio potecă, dar ici şi colo iarba era călcată şi nu

permitea nicio îndoială. Peste noapte cineva umblase la întâmplare, fără ţintă. Fraţii urcară tot mai sus, mergând după urme. In apropierea pădurii găsiră ceeace căutau: pe pământul afânat, cu fire rare de iarbă, se vedeau clar câteva urme de cisme cu tălpi de cauciuc.

Pornind înapoi, spre stejarul cu pricina, găsiră de vreo două ori urmele cunoscute. Dar sub copacul de care se spânzurase Clepin, era cu neputinţă să mai găseşti vreo urmă, deoarece prea mulţi oameni călcaseră pe aici când au ridicat cadavrul spânzuratului.

— Aşadar, nu s'a sinucis? — întrebă Piotr, mergând cu fratele spre orăşel.

— S'ar părea — răspunse maiorul. — Uite ce, Petea, urcă-te pe motocicletă şi du-te acasă. Ia aparatul fotografic şi întoarce-te iar aici. Vei fotografia urma cismelor. Pe drum treci şi pe la prima urmă pe care am descoperit-o astă noapte, lângă pârâu. Ştii s'o găseşti?

— O s'o găsesc — îl încredinţă Piotr.

— O fotografiezi şi pe asta, dacă s'a mai păstrat. Iar eu mă duc până una alta la cadrele exploatării forestiere, să scormonesc prin dosarele personalului. Spune-i Valiei să nu fie îngrijorată, o să caut să fiu la prânz acasă.

4

Cibisov întârzie la masă şi veni tocmai pe la ora cinci după amiază. Imediat ce intră în cabinet îl şi întrebă pe fratele său :

— Ei, le-ai fotografiat?

— Gata — răspunse Piotr — le-am fotografiat pe amândouă. Sunt cu totul asemănătoare — şi-i puse înainte două fotografii mărite.

— Da, e una şi aceeaşi — spuse maiorul.

— Şi tu. ce noutăţi aduci? —întrebă la rândul său Piotr, nerăbdător.

— Mi-e foame de mor! — mărturisi Vasili. — Lasă-mă să mănânc şi după aceea vom discuta.

Se duse în sufragerie, iar Piotr continuă să examineze fotografiile, încercând să şi-l închipuie pe posesorul acestor

cisme cu talpa matriţată. Reîntors în cabinet, după masă, Vasili îl găsi continuându-şi cercetarea.

— Ştii, trebue să aibă picioare strâmbe — îl întâmpină Piotr. — Are picioarele puţin sucite înăuntru.

— Dece crezi asta?

— Pe amândouă fotografiile, marginea din afară a încălţămintei se înfige în pământ mai adânc decât cealaltă şi tocul, în dreapta, apare cam tocit...

— Faci progrese, Petea dragă. Poate că putem afla din aceste fotografii şi numele lui şi cam pe unde se află acum ?

— Râzi de mine — se supără Piotr. — Atunci dece m'ai pus să lucrez la aceste fotografii tâmpite?

— Stai, nu te aprinde, băiatule, o să avem nevoie şi de fotografiile acestea. Ele sunt fapte şi nu strică să le avem la îndemână; M'ai întrebat de noutăţi. Să-ţi spun. — Cibisov se aşeză la birou, îşi aprinse luleaua şi scoase un nor întreg de fum. — Expertul venit dela raion a stabilit că şi în cel de al doilea caz, ca şi în cazul Clepinei, avem de-a-face cu un omor. Clepin fusese ameţit cu o lovitură în falcă, apoi sugrumat şi, abia după aceea, spânzurat. Evenimentele s'au desfăşurat cam în felul următor : la ora unsprezece, Clepin a stins lumina în locuinţa lui, a ieşit în stradă şi s'a îndreptat spre depozitul din deal. Cu ce scop ? Nu o ştim încă. Se poate presupune că acolo trebuia să se întâlnească cu posesorul cismelor de pânză impregnată. Această întâlnire a avut loc după uciderea Clepinei. La început, întâlnirea a fost destul de paşnică...

— Dece crezi asta?

— Am examinat cu atenţie mucurile ţigărilor găsite. Au fumat doi inşi. Inseamnă că se poate presupune că, după întâlnirea lor, cei doi au fumat câteva ţigări, discutând ceva. Rezultatul acestei discuţii a fost trist pentru Clepin. Necunoscutul l-a doborît cu un pumn în falcă şi l-a sugrumat. Apoi s'a dus la depozit, a tăiat o bucată de cablu şi, vrând să înscenze o sinucidere, l-a spânzurat., Tot atunci i-a băgat mortului, în buzunar cuţitul său...

— A fost adus şi câinele?

— Da. A mers până la şosea, iar de acolo urma dispare. Se vede că necunoscutul cu cisme de pânză s'a urcat într'o maşină de ocazie... Astea-s toate noutăţile.

Maiorul îşi trase încet cisma din picior, privi pe geam,

gândindu-se la ceva. O scoase şi pe cea de a doua şi se culcă pe divan.

— Pot să dorm vreo două ore — spuse el întinzându-se cu un zâmbet fericit. — Diseară trebue să mă duc Ia comandament. Am telefonat ca să se ceară de urgenţă informaţii în legătură cu Clepin. La exploatarea forestieră, ştiu prea puţin despre el: că în o mie nouă sute patruzeci şi şapte a sosit din Voronej.

Piotr făcu ocolul cabinetului.

— Şi tu, ce crezi? — începu el

— Nu mai cred nimic, dorm — îi răspunse fratele — şi pe tine te sfătuesc să faci acelaşi lucru, altfel rişti să moţăi astă şeară la reuniunea petroliştilor şi o să-i faci prietenei tale o impresie neplăcută.

— De unde ştii că vreau să merg diseară la petrolişti?

— Aplic metoda deductivă — răspunse Cibisov şi se întoarse pe cealaltă parte. — Somn uşor, Petea dragă... Dar să nu uit — adăugă maiorul ridicând capul de pe pernă. —. In drum spre petrolişti, întreabă pe la chioşcuri dacă se găsesc ţigări „Naşa Marca", dela fabrica de ţigări din Rostov.

— „Naşa Marca", şi încă dela Rostov, nu găseşti să le cauţi şi ziua cu felinarul.

— Totuşi întreabă.

Piotr dădu din umeri.

— Bine... Voi întreba.

5

Soldatul-fruntaş Igor Picunov era foarte frământat. Azi trebuia să bată recordul regional la triatlon. Smulsul şi împinsul vor merge bine, dar ce-o să fie cu aruncatul ?

Clubul coloniei era plin, ticsit da lume, de nu puteai nici să te mişti. Şi tineretul coloniei, şi bătrânii tăietori de lemne au venit să asiste la matchul dintre halterofilii exploatării forestiere şi cei ai unităţii militare din localitate. Spectatorii râdeau şi vorbeau tare între ei. Dar iată că cortina se trage înlături şi larma se potoleşte. Picunov, stând pe o bancă scundă, într’un colţ al scenei, observă cum, treptat-treptat, în sală se aşterne liniştea. Iată colo, în rândul al doilea, lângă fereastră, stă o fată cu o bluză

roz, iar alături de ea, aşezat pe pervazul ferestrei, un tânăr cu un moţ cât toate zilele şi cu o cămaşă ucraineană brodată cu flori. Flăcăul se apleacă spre vecina lui şi-i spune ceva zâmbind, dar fata, parcă nemulţumită, dă din umeri şi, fără măcar să se întoarcă spre el, îi face semn cu mâna să tacă. Flăcăul se posomorî, se îndreptă de spate şi se uită demonstrativ în plafon. Iar fata nu-şi mai ia ochii dela careul puternic luminat din mijlocul scenei. ,,E o fată mândră" — se gândeşte Igor. Scena aceasta îl mai înveseleşte. Acum se simte mai liniştit.

Arbitrii îşi ocupă locurile. Responsabilul clubului anunţă începutul matchului.

Primul începe adversarul lui Picunov, un flăcău greoi, cu braţe lungi, îmbrăcat în chiloţi albaştri. Mişcările lui nedibace arată că e un începător. Şi într’adevăr, flăcăul lucrează la haltere de puţin timp. Ridică şaizeci de kilograme şi-i cedează locul lui Igor.

Picunov îşi scoase bluza, trăgând-o peste cap, şi rămase numai cu tricoul negru, strâns la mijloc cu o centură albă. Imbrăcat, părea slăbuţ; aşa cum e acum îi aude pe spectatori mirândti-se de vigoarea umerilor lui, de muşchii vânjoşi ai braţelor.

Arbitrul mai pune pe bară încă două discuri mari. Picunov ridică cu uşurinţă bara şi cere să i se mai adauge ceva.

— Pe bară sunt nouăzeci de kilograme — anunţă arbitrul. — Greutatea aceasta întrece cu două kilograme şi jumătate recordul regional.

Picunov apucă hotărît bara, trage aer adânc în plămâni şi smuceşte greutatea la înălţimea pieptului. Se aude zăngănitul discurilor de pe bară. In sală se face linişte deplină.

Bara se ridică încet, încet in sus. Igor stă cu picioarele înţepenite în platformă. Se pare că numai braţele singure mai trăiesc, săvârşind o muncă uriaşă, bara ajunge deasupra capului. O clipă rămâne aşa suspendată în aer. Arbitrul aplaudă primul. Recordul este bătut. Aplauzele arbitrului dau semnalul, iar în sală se stârneşte o adevărată furtună şi zarva ovaţiilor înnăbuşă chiar şi izbitura barei pe care Picunov o coboară pe scândurile platformei.

Flăcăul cel greoi, pe care Igor îl lăsase cu mult în urmă, îi strânge cel dintâi mâna din toată inima.

„Bun băiat“ — gândeşte Picunov. Se aşează alături de el pe

bancă şi privesc împreună cum lucrează ceilalţi halterofili.

Pe flăcău îl cheamă Vasia. Aşa se recomandă : Vasia Belenchi[1]).

Igor se uită la părul lui negru.

— Uite, aşa fac toţi — zâmbi Vasia. — Numai ce aud de Belenchi şi se şi uită la părul meu. Aşa-i numele meu de familie, dar părul mi-e negru.

După match începu dansul. Vasia aduse pe fata cu

[1]) Belenchi — bălăior. (N. T.)

bluza roz, fata care şezuse lângă fereastră, în rândul al doilea, şi i-o prezentă lui Picunov :

— Sora mea, Varea — spuse Belenchi — vrea să facă cunoştinţă cu dumneata.

Varea îi întinse mâna lui Igor, înroşindu-se toată. Schimbă câteva vorbe fără însemnătate.

Flăcăul cu cămaşa ucraineană se apropie de el. Se opri alături de Varea, uitându-se posomorit la Picunov. Varea privi spre el şi-i spuse lui Igor :

— Să vă prezint : tovarăşul meu...

Flăcăul întinse mâna şi, privind undeva peste capul lui Igor, spuse :

— Alexandr... — şi după un timp adăugă : — Galuzin.

Picunov îşi spuse şi el numele şi-i strânse mâna flăcăului.

— Saşa, te dor măselele? — întrebă Varea

— Dece crezi că mă dor măselele ? — întrebă Alexandr.

— Prea eşti din cale afară de încruntat şi de bosumflat.

Vasia bufni în râs.

— E gelos ! — şi-i făcu cu ochiul soră-si. Faţa Varei deveni deodată severă:

— Să nu vorbeşti prostii...

Se făcu tăcere. Ca să pună capăt acestei situaţii neplăcute, Galuzin scoase din buzunar un pachet de ţigări şi spuse :

— Poftim, serviţi !

Picunov nu fuma, dar acum nu putea să refuze şi luă o ţigară :

— Mulţumesc — spuse Igor — numai că aici, cred, nu-i voie să fumăm. O să fumăm pe urmă — şi puse ţigara în buzunarul bluzei.

Armonistul începu să cânte un vals. Alexandr sa îndreptă spre Varea, dar fata îi spuse lui Igor :

— Vrei să dansăm?

Când se'ntoarseră la locul lor, Galuzin era negru la faţă ca un nor de furtună. Lui Igor îi păru rău de el.

— Trebue să plec — zise el şi-şi luă rămas bun dela noile lui cunoştinţe.

Ieşi la şosea şi se'ndreptă fără grabă spre orăşel. Luna încă nu răsărise. După lumina puternică din sala clubului, întunericul de afară părea şi mai de nepătruns. Treptat, treptat însă ochii i se obişnuiră cu întunericul şi Picunov începu să desluşească tufişurile din marginea drumului şi aleea de chiparoşi care începea de cealaltă parte a râpei. Igor coborî dealul şi trecu podeţul peste râpă.

— Ia stai puţin — strigă un om răsărit pe neaşteptate din râpă în faţa lui.

Igor se opri.

— N'ai un chibrit ?

— N'am — răspunse Picunov şi făcând un pas, dădu să treacă înainte.

— Stai ! — Necunoscutul îi tăie drumul. In mâna lui dreaptă scapără lama lungă a unui cuţit. — Stai aşa ! — porunci el. — Dezbracă-te !

Igor duse mâna la guler şi-şi desfăcu fără grabă doi nasturi. Necunoscutul stătea şi aştepta, fără să-l slăbească din ochi. Nu era înalt, poate ceva mai mare decât Igor, dar avea umeri largi şi picioare strâmbe de cavalerist bătrân.

In timp ce-şi desfăcea al treilea nasture dela bluză, Igor făcu deodată un pas înainte. Necunoscutul izbi scurt cu cuţitul dintr'o parte, dar Igor, fulgerător, îi apucă mâna şi i-o trase în jos. Cuţitul zăngăni scurt pe asfalt. Picunov îl şi apucă pe necunoscut de piept cu mâna dreaptă şi-l zmuci spre el, apoi cu stânga il apucă de curea şi, icnind, îl smulse dela pământ. Se lăsă puţin pe vine, cu mişcarea obişnuită, îl ridică în sus, îl roti spre stânga şi trupul strâmbului, greu şi neputincios, zbură în râpă. Cât peaci să se izbească de balustrada podului. Omul se prăvăli rupând tufişurile de pe malul prăpăstios al râpei.

Igor ridică cuţitul de jos, îl frânse de genunchi şi-l aruncă după stăpânul lui. Incheindu-şi nasturii bluzei, Picunov pomi mai departe. După ce-şi mai veni în fire, începu să se gândească :

cine putea să fie ? „Poate Saşca. Gelos, s'a înţeles cu vreun prieten ca să-l sperie puţin? Dar dece numai cu unul singur? Nu, Saşa n'are nici în clin, nici în mânecă cu toată povestea asta. Lui nici nu i-ar fi trecut prin cap aşa ceva. Nici tâlhari nu prea sunt pe aici, şi apoi ce rost ar fi avut să prade pe-un soldat ?...“

Negăsind răspuns la aceste întrebări, Picunov ajunse la concluzia c'ar fi trebuit să-l aresteze pe necunoscut. „Dracu ştie ce fel de om o fi!“ O clipă se gândi chiar să se'ntoarcă, dar pe urmă se răzgândi. N'avea niciun rost. In râpă, bineînţeles, n'ar fi găsit pe nimeni. Şi Picunov se grăbi s'ajungă în orăşel şi, odată ajuns, îl căută pe ofiţerul de serviciu căruia îi raportă cele întâmplate.

6

Casa de odihnă a petroliştilor se afla chiar pe ţărm. Era o clădire albă, cu două etaje, cu coloane, împrejmuită de verdeaţă. Piotr Cibisov nimerise aici chiar a doua zi după sosirea sa. Se întorcea dela baie, gândindu-se cum să-şi petreacă cele treizeci de zile de concediu. Vasili era mereu ocupat şi n'avea când să se îngrijească de distracţiile lui. Trebuia deci să conteze numai pe el. Din parc răzbăteau bufniturile mingii şi şuieratul cunoscut al arbitrului : — ,,Volei“ — se bucură Piotr şi, grăbit, se'ndreptă spre locul de unde s'auzeau bufniturile. După două ore, pe terenul de volei se simţea ca la el acasă. Sezoniştii îl invitaseră să vină şi a doua zi, şi a treia zi. Mai târziu se dusese cu ei în excursie la un sovhoz, unde se cultiva ceai, apoi în munţi. Mergea cu ei şi la ştrand.

Adesea se nimerea lângă el Galina Petrovna, o fată cu cozi lungi, castanii şi cu ochi albaştri care râdeau întruna. Vorbind cu ea, Cibisov descoperi multe preocupări comune. Află că la amândoi le plac aceleaşi filme, că au cam aceleaşi gusturi literare. Nu trecu nicio săptămână şi Piotr se ducea de acum la petrolişti nu numai pentru volei.

De obicei pleca spre casa de odihnă bine dispus, dar azi era mohorît. Nu-i ieşea din minte tragica poveste a Clepinilor.

Zărind chioşcul de tutun, Piotr se apropie şi ceru vânzătorului ţigări „Naşa Marca“, din Rostov.

— N’am — răspunse vânzătorul. — N’am mai. primit „Naşa Marca“ de foarte mult timp. Luaţi „Iujnîe“, sunt tot atât de bune.

Piotr luă o cutie de ,,Iujnîe“ şi după ce aprinse o ţigară coti de pe şosea spre casa de odihnă. Se înţelesese cu Galina Petrovna ca azi să meargă la Dlinâi Mâs.

Dlinâi Mâs era o peninsulă îngustă şi joasă, care înainta mult în apele mării. Capul peninsulei, cu prăvălişuri de stânci pitoreşti, de pe care în stânga şi’n dreapta se vedea tot litoralul, cobora abrupt în adâncurile mării. Când tinerii ajunseră aici cobora amurgul. Se aşezară sus pe o stâncă. Până la ei ajungea sfada domoală a valurilor. Pe ţărm, în sanatorii şi în casele de odihnă se aprindeau luminile. Pe fondul întunecat al munţilor, care coborau până în mare, ele păreau nişte licurici scânteietori. Cele mai depărtate clipeau şi parcă se răsfrângeau în raze lungi, tremurătoare.

— Priveşte, parcă-i un şarpe de aur — vorbi Galina Petrovna, arătând spre lanţul luminos care se afunda departe, în munţi.

— E colonia de sus a muncitorilor dela exploatarea forestieră - răspunse Piotr.

— Iar acolo, unde se’ntrerup luminile, se termină trupul şarpelui. Uite, acolo e capul. I se vede şi ochiul... — continuă visătoare fata.

Intr’adevăr, una dintre luminiţe licărea mai la dreapta şi mai sus decât celelalte. Şi deodată această lumină se stinse, apoi se aprinse din nou şi iar se stinse. Părea că cineva o acoperă şi iar o descoperă.

— Priveşte, priveşte ! — Galina îl apucă pe Piotr de mână. — Şarpele ne face cu ochiul.

„Curios — gândi Cibisov — pare a fi o semnalizare“. Incercă să urmărească pauzele de lumină, dar părea că nu există legătură. Nu semăna deloc a morse.

Şarpele nu mai clipea din ochi. Luminiţa ardea vie şi limpede. Locotenentul aştepta mereu, fără să-şi întoarcă privirea. Trecură vreo cinci minute. Luminiţa se micşoră, tremură încetişor, se stinse şi nu se mai reaprinse.

— S’a culcat şarpele nostru — oftă fata.

— Aşa se pare. Hai, să mergem şi noi — zise Piotr ridicându-se în picioare. Deobicei, Galina Petrovna era aceea care propunea reîntoarcerea. Cibisov n’avea dece să se grăbească. Acasă, la fratele său, nu era legat de niciun program. Dar astăzi

Piotr hotărî să se grăbească. Trebuia să-i povestească numaidecât lui Vasili despre această stranie semnalizare.

7

— Dece te-ai întors aşa devreme? — se miră Vasili. — S'a schimbat cumva programul casei de odihnă ?

— Uite ce-i — începu Piotr, fără să răspundă la glumă — am observat un fel de semnalizare în munţi... — şi-i povesti despre luminiţa aceea ciudată din munte,

— E in raionul coloniei de sus a exploatării forestiere — preciză Vasili. — Să controlăm, poate că ţi s'a părut numai ?

— Nu, nu mi s'a părut — spuse Piotr dând hotărît din cap. — Cineva semnaliza spre mare, e lucru sigur..

— Bine, vom vedea — spuse maiorul.

— Ţigări „Naşa Marca" din Rostov n'am găsit, am întrebat la chioşc — adăugă Piotr, amintindu-şi de rugămintea fratelui.

— Aşa-i — întări Vasili — şi nici nu se poate să fie. M'am informat la bază. „Naşa Marca" nu s'a mai primit de-o jumătate de an.

— Şi de ce faci atâta caz de ţigările acestea ?

— Pentru că Clepin şi ucigaşul lui, înainte de a se fi bătut, au fumat „Naşa Marca".

După cină, când fraţii se'ntoarseră în cabinet, maiorul vorbi :

— După câte am aflat, Clepin venise în Voronej din Briansc. Aşa că am trimis o nouă adresă, acolo. Toată istoria asta ia o întorsătură foarte serioasă. E posibil ca soluţia problemei cu care ne zbatem să fie cu totul neaşteptată... Aşa dar, spui că cineva din colonia de sus a semnalizat spre mare ?

In clipa aceea sună telefonul.

— Sosesc îndată — rosti maiorul, după ce ascultă raportul telefonic. — Da, numaidecât... A fost atacat un soldat care se'ntorcea din colonie — îi explică ei fratelui său.

— Iar un omor ? — exclamă Piotr.

— Nu. De astă dată victima a fost, pe cât se pare, acela care a atacat. Mă duc să-l anchetez pe soldat. Vii cu mine ?

— Se'nţelege!

— Atunci, scoate motocicleta.

Peste douăzeci de minute fraţii Cibisov intrau în cabinetul locotenent-colonelului, locţiitorul politic al comandantului de regiment. Colonelul îi ordonă ofiţerului de serviciu :

— Cheamă-1 pe Picunov.

Igor Picunov le povesti amănunţit tot ce i se întâmplase în seara aceasta.

-Trebuia să-l fi arestat — îşi încheie el, căindu-se, povestirea şi-şi trecu mâna prin păru! zburlit — dar atunci nu mi-a dat prin gând. Abia după un timp mi-a trecut prin cap, dar era prea târziu...

— Eşti sigur că n'ai fost atacat de acelaşi Galuzin, care, după cum singur spui, s'a cam uitat urît la dumneata la club ?

— N'am putut să-i văd bine faţa, dar după mine n'a fost Galuzin. M'am gândit că poate a trimis pe cineva să mă sperie, dar pe urmă mi-am zis : nu se poate ca băieţi dela exploatare să pândească pe un om la drumul mare, cu cuţitul în mână. Trebue să fie un străin, un bandit.

— Şi dece te înapoiai singur şi nu cu'ntreaga echipă ? — întrebă colonelul. — Biletul de voie l-aţi avut în comun ?

— Nu, din compania a doua n'am fost decât eu şi biletul l-am avut numai pentru mine. Şi când am plecat, tot singur am fost. — Picunov băgă mâna în buzunarul bluzei. — Il am la mine, nu l-am predat încă. — Scoase din buzunar o hârtie împăturită şi'n clipa aceea, din buzunarul lui, căzu pe masă o ţigară mototolită. Maiorul o luă şi o învârti între degete.

— Fumezi ? — întrebă el.

— Nu — răspunse Igor. — Mi-a dat-o Galuzin. Nu-1 puteam refuza, am luat-o, am pus-o în buzunar şi am uitat de ea.

Ţigara era „Naşa Marca" din Rostov.

8

Imediat după audierea lui Picunov, fraţii se duseră la miliţia coloniei. Dar înainte de a pleca, maiorul îi dădu un telefon locotenentului de miliţie rugându-1 să-l cheme pe Galuzin.

Pe podul de peste râpă, Vasili frână brusc motocicleta.

— Să ne uităm la locul cu pricina —vorbi el, oprind motocicleta pe marginea drumului.

Sus pe cer, parcă atârnat de un fir nevăzut, spânzura discul galben aprins al lunii. Asfaltul şoselei lucea în lumina razelor ei reci. Pe frunzişul sticlos al tufelor din marginea drumului jucau bănuţi de lumină gălbuie. Fraţii Cibisov găsiră o potecă şi coborîră până în fundul râpei. Acolo era umed, întuneric.Vasili roti în jur lumina lanternei.

— Uite, aici trebue să fi fost. — Maiorul trecu puţin înainte şi se opri lângă o tufă cu ramurile rupte, smulsă cu rădăcini cu tot. Iarba din jur era călcată toată în picioareşi plină de noroi.

— Dar grozav l-a mai azvârlit Picunov ! — observă Piotr.

— Da, nu prea s'a purtat cu mănuşi — zâmbi Vasili. Lumina lanternei jucă pe iarbă, apoi smulse din beznă bârnele negre ale podului şi trecu de cealaltă parte a râpei. Cibisov intră sub pod şi-l strigă pe fratele său. Acolo, pe pământul roşcat, între două grinzi, găsiră ce căutau — urmele omului aruncat în râpă de Picunov.

— Ei, ce mai spui acum, Petea ? — întrebă maiorul, examinând urma cismei cu talpa de cauciuc.

Ieşiră la şosea, se urcară pe motocicletă şi plecară la colonie.

Cibisov era aşteptat de locotenentul de miliţie.

— Am trimis după Galuzin — spuse el. — E şofer la exploatarea forestieră. A lucrat cu Clepin.

— Bine — zise maiorul aşezâmdu-se la masă. — Dar vă rog să-mi spuneţi, tovarăşe locotenent, nu cumva ştiţi câte case sunt în colonia de sus?

— Puţine — răspunse locotenentul. — Vreo douăzeci şi şase, atât. O singură stradă... Casele sunt răzleţe şi urcă muntele în formă de scară.

— Mâine am putea să mergem pe la colonie, să vedem cine locuieşte pe acolo şi dacă nu sunt străini?

—- Se poate. Dece nu ? — răspunse locotenentul.

In stradă se auziră paşi. Peste câteva clipe intră plutonierul şi raportă :

— L-am adus pe Galuzin, tovarăşe locotenent. Dormea în podul cu fân. Chiar de-acolo l-am luat.

— Adu-l încoace ! — ordonă locotenentul.

Păşind încet şi tot uitându-se în jur, Galuzin intră în cameră. Se cunoştea că se'mbrăcase în grabă şi îşi amestecase hainele de sărbătoare cu cele de lucru. Peste cămaşa ucraineană,

brodată cu flori, îmbrăcase haina de lucru, iar pantalonii de oraş erau vârîţi în nişte cisme mari de pânză impregnată.

Piotr rămase cu ochii la cisme. Vasili îi prinse privirea şi se uită şi el. Dar iată că Galuzin se apropie şi mai mult şi Piotr suspină dezamăgit. Cismele erau vechi, scâlciate şi cu vreo două numere mai mari decât acelea ale căror urme le fotografiase.

— Ia loc — îl invită locotenentul de miliţie pe Galuzin, arătându-i un scaun. Alexandr se aşeză şi se uită sfios la ei. Locotenentul îi puse câteva întrebări : cum îl cheamă, câţi ani are, unde s'a născut, însemnând cu grijă răspunsurile.

— Unde ai fost aseară, dela ora nouă până la ora douăsprezece ? — întrebă Cibisov.

Galuzin se'ntoarse spre el, apoi privi undeva, într'un colţ, căutând să-şi aducă aminte.

— Aseară la ora nouă m'am culcat — răspunse el în sfârşit. — Trebuia să plec disdedimineaţă la trecătoare, să duc benzină brigăzii a doua, şi deaceea m'am culcat mai devreme.

— Dormi în podul cu fân ?

— Da.

— In afară de dumneata, acolo mai doarme cineva?

— Nu, nimeni.

— Vasăzică poţi să vii şi să pleci fără să fii văzut de cineva ?

Galuzin dădu din umeri, parcă mirat de naivitatea întrebării.

— Sigur că pot, nu mă urmăreşte nimeni.

— Fumezi ? — întrebă Cibisov.

— Da — răspunse Galuzin.

— Ai ţigări la dumneata ?

— Cred că am — răspunse Alexandr. Se căută prin buzunare şi puse pe masă un pachet de ţigări ,,Belomor".

— Dar altele n'ai ?

Galuzin se mai căută prin buzunare şi spuse apoi, parcă scuzându-se :

— N'am altele.

— Dar „Naşa Marca" n'ai fumat în astă seară ?

— „Naşa Marca" ? Am fumat. Pachetul a rămas în buzunarul hainelor noi. Cred că mai sunt vreo două-trei ţigări...

— De unde le-ai luat ?

— Ieri dimineaţă ara dus pe unul o bucată de drum, şi mi-a dat şi mie...

— Mai precis, te rog, mai precis...

— Păi, cum să spun mai precis ?... Am pornit în zori din garaj, iar când am ajuns în dreptul depozitului din deal, îmi ieşi în drum un om şi sări în maşină, din mers. Eu am frânat. ,,Dă-te jos ! — îi spun. — Duc carburanţi, n’am voie să iau pasageri". Iar el : „Merg numai până la colonia de sus. Lasă-mă, te rog, că’ntârzii“... Şi-mi întinse un pachet de „Naşa Marca". Cică „aprinde şi tu una, şi nu te mai supăra. De n’aş fi aşa de grăbit, nu m’aş agăţa de tine“... Şi aşa l-am dus până la colonia de sus, iar pachetul a rămas lângă mine, pe scaun. Când a coborît, 1-am strigat să-şi ia ţigările, dar el a dat numai din mână, adică : — Nu-mi trebue, ia-le. Aşa m’am făcut cu un pachet de „Naşa Marca“.

— Dar cum arăta pasagerul acela? Cu ce era îmbrăcat?

— Avea o şapcă neagră cu cozoroc, o haină neagră de lucru, nişte cisme... Faţa... cum să-i zic, foarte obişnuită, numai că un ochi îl cam ţinea închis. Sau poate că mi s’a părut numai, că doar am avut şi altceva de făcut, decât să mă uit numai la el.

După ce îl scoaseră pe Galuzin pe coridor, locotenentul îl întrebă pe Cibisov:

— Ce părere aveţi, tovarăşe maior?

— Cred că spune adevărul. Totuşi, deocamdată trebue să-l reţinem, cel puţin până ce ne vom duce în colonia de sus. Bine că veni vorba: când credeţi că putem merge într’acolo ?

— Mâine dimineaţă? — răspunse locotenentul tot printr’o întrebare.

— Da, mâine dimineaţă — dădu din cap maiorul.

— La ora nouă voi fi aici.

9

A doua zi, la ora nouă fără cinci minute, fraţii Cibisov opriră motocicleta în faţa miliţiei. Din stradă până la miliţie şerpuia o cărare presărată cu nisip. De-o parte şi de alta a cărării erau aşezate bănci fără speteze. Pe una din ele şedea un bătrân, lat în umeri, cu o barbă mare, răsfirată pe piept, cu un nas butucănos. Văzându-1 pe maior se sculă, îşi ridică puţin şapca de pânză şi se aşeză din nou pe bancă.

— Sunt gata — spuse locotenentul de miliţie, dându-le bună ziua fraţilor Cibisov — numai că va trebui să-l mai ascult pe bătrânul acesta din colonia de sus. Spune că este ceva foarte important.

— Din colonia de sus! — repetă maiorul. — Foarte interesant.

— Vasiliev ! — strigă locotenentul. — Cheamă-1 pe bătrânul acela de pe bancă.

Bătrânul intră cu şapca în mână, salută şi se aşeză, fără grabă, pe scaunul oferit.

— Hai, spune, tată, te-ascult — îl îndemnă locotenentul. Şedea cu coatele sprijinite pe masă şi se uita întrebător la bătrân.

— Uite cum vine treaba, tovarăşe şef — vorbi bătrânul, privindu-1 pieziş pe locotenent. — Eu şi cu baba mea stăm în colonia de sus, uite acolo, ultima casă înspre munţi. Am făcut-o hăt departe de colonie, dar acum vezi, a venit colonia după mine.

— Dar cum te cheamă după numele de familie? — îl întrebă locotenentul.

— Timofeev... Mai înainte am stat la mare, în staniţă ’), dar cu războiul hitleriştii ne-au ars casa cu o bombă şi ne-am mutat şi noi. Da, aşa că, uite. tovarăşe şef, acu, să tot fie v’o cinci-şase zile, vine la mine un om şi se roagă să stea în gazdă la mine... Spune că-1 cheamă Serghei Ivanovici. Zice : „Mă bag la lucru la exploatarea forestieră şi deocamdată aş vrea să stau la dumneata˝. Cică e locul frumos. Şi marea se vede, şi e mireasmă de brad, aer sănătos. L-am lăsat să stea în cămăruţa din stânga. Nu ne face nicio greutate. De băut nu bea, oameni străini nu primeşte şi-i liniştit, ba e chiar foarte credincios...

— Zici că e credincios? -— întrebă locotenentul.

— Credincios, taică, tare credincios. Bătrâna mea tocmai,din cauza asta ţine tare mult la el. Il laudă mereu. I-a dat şi dulceaţă de coarne. El îi tot vorbeşte de suflet şi bate mătănii la icoane...

— Şi când obişnueşte să se’nchine? — întrebă maiorul.

*) Staniţă — sat de cazaci. (N. T.)

— Seara — răspunse Timofeev. — Cum se’ntunecă, aprinde lampa în cămăruţa lui şi începe să se’nchine.

— Dar dumneata l-ai trecut în cartea de imobil pe acest

credincios? — întrebă locotenentul.

— Nu, nu l-am trecut. I-am spus doar că trebue să facem formele, dar el mi-a răspuns: „Lasă, când oi începe să lucrez şi dacă oi rămâne la voi, fac formele, dar poate o să trebuiască să. mă mut mai aproape de serviciu"... Şi iac'aşa, ieri a plecat mai devreme de-acasă şi a venit aproape la miezul nopţii, lovit şi zdrelit. De beat, nu era beat, o ştiu foarte bine, că eu, i-am deschis uşa şi nu duhnea a rachiu. Unde s'o fi schilodit aşa, nu ştiu, nu l-am întrebat. Dar nu de asta am venit. Poate să i se'ntâmple oricui aşa năcaz. Dimineaţa m'am sculat târziu şi, crezând că nu mai este nimeni în cămăruţa lui, am împins uşa. Când colo, era în odaie, stătea pe pat cu sacul acela cu care a venit şi pe care îl ţine mereu la căpătâi. Scotea din el pachete întregi de bani. Eu m'am tras înapoi, am închis uşa binişor şi hai de, drept aici, la miliţie. Nu e lucru curat cu omul ăsta, zău nu! N'a venit el aicea cu gând bun...

— Când se întoarce deobicei acasă ? — întrebă maiorul.

— După cum se'ntâmplă — răspunse bătrânul. - Pe la ora patru e acasă, iar seara iarăşi pleacă, nu ştiu unde.

— Ia spune, tată, se poate ajunge la casa dumitale fără să mai dăm prin colonie?

— Se poate. Dela parchetul de tăiere se face o potecă.

— Poţi să ne conduci pe drumul ăsta?

— Pot — şi Timofeev se şi ridică de pe scaun.

— Foarte bine — spuse maiorul. — Atunci să mergem.

Până la parchetul de tăiere merseră cu o maşină de ocazie, iar de-acolo o luară pe potecă. Şerpuind prin pădure, prin viroage, poteca ieşea la casa lui Timofeev. Intr'adevăr, de aici se deschidea o privelişte măreaţă ; la picioarele lor se întindea nemărginita mare, inundată de soare. Se vedea bine şi Dlinâi Mas, care, ca o pană ascuţită, se înfigea adânc în apele mării. In jur domnea o linişte adâncă. Mirosea a răşină de brad.

Bătrânul îi conduse pe oaspeţi la el, trecând printr'o grădină mică. Intrară în casă. Acolo îi întâmpină o bătrânică vioaie şi sprintenă, cu o faţă mică, sbârcită, luminată de doi ochi verzi, plini de neastâmpăr, de tinereţe.

Maiorul examină atent odăile şi-l întrebă pe bătrân:.

— Unde se'nchină?

— Uite-acolo — arătă Timofeev — la fereastră.

— Lampa stă pe masă?

— Da, la dreapta lui.

Partea de sus a ferestrei era acoperită cu o draperie groasă, iar peste partea de jos, seara, se trăgea o perdea de culoare închisă. Intre ele mai rămânea un spaţiu descoperit, cam de douăzeci de centimetri.

Vasili Cibisov întoarse capul spre fratele lui:

— Cum ţi se pare, Petea? Ce se vede din spre mare, seara, dacă te aşezi, uite aici, între fereastră şi lampă, şi începi să baţi mătănii?

— Ceeace am văzut eu dela Dlinâi Mâs.

— Aşa este. — Maiorul se uită la ceas. — Acum să avem răbdare şi să-l aşteptăm pe chiriaşul cel habotnic.

Vasili se aşeză lângă bătrân şi stătu de vorbă cu el despre exploatarea forestieră din localitate, despre potecile şi trecătorile din munţi. Piotr găsi pe etajeră un număr vechi din Ogonioc şi începu să deslege cuvinte încrucişate. Locotenentul luă de pe măsuţă o biblie voluminoasă şi se uită atent la ilustraţii. Pe urmă se plictisi şi zărind pe aceeaşi măsuţă nişte cărţi de joc soioase, începu să-i arate lui Piotr fel de fel de scamatorii.

Bătrânei nu-i plăcură musafirii nepoftiţi. Şedea într’un colţ, cu buzele strânse, şi privea cu asprime, pe rând, când pe unul, când pe altul. Dar văzându-l pe locotenent făcând scamatorii, se trase şi ea mai aproape şi se uită la el plină de curiozitate. Tocmai atunci scârţâi portiţa dela grădină.

— El e — spuse Timofeev.

Se sculară cu toţii, cu ochii ţintă la uşă. Se auzi clanţa uşii dela coridor. Maiorul descheie tocul pistoletului. Locotenentul făcu şi el la fel.

Se auziră paşi de-a lungul coridorului. Uşa odăii se deschise încet şi’n cameră intră un om scund, cu umerii laţi. In cap avea o şapcă neagră şi o bluză de lucru de aceeaşi culoare. Purta nişte pantaloni bleumarin, vârîţi în cisme de pânză impregnată. Omul se opri cu mâna pe clanţa uşii. Picioarele lui scurte şi strâmbe păreau crescute din podea. Ochiul stâng era pe jumătate acoperit de pleoapă, parcă mijea, iar cel drept fugea încoace şi’ncolo, cercetând chipurile oamenilor din faţa lui.

— Mâinile sus ! — strigă maiorul, apucând cu dreapta pistoletul. Dar mai înainte ca maiorul să poată scoate pistoletul, necunoscutul se aplecă deodată şi o zbughi pe coridor afară,

trăgând uşa după el. Piotr se avântă înainte, trântind uşa de perete. Maiorul şi locotenentul ieşiră şi ei. In clipa când aceştia ţâşniră din coridor afară, Piotr îl ajunsese din urmă pe fugar lângă portiţa grădinii. Omul se'ntoarse spre el, clănţănind din dinţi ca un lup, apoi se asvârli asupra lui Piotr, îl răsturnă cu trupul lui greoi şi amândoi se prăvăliră sub un măr tânăr, cu trunchiul văruit. In jurul mărului bătrânul Timofeev săpase cu grijă. O clipă necunoscutul ieşi deasupra lui Piotr şi-şi băgă mâna în sân, dar n'apucă s'o mai scoată afară. Maiorul, venind în goană, îl răsturnă pe spate.

Peste cinci minute, „chiriaşul cel habotnic" al bătrânului Timofeev, legat burduf, era închis în odaia pe care o ocupase. Vasili şi Piotr ieşiră în grădină să fumeze.

— Ia priveşte — şi Piotr îl trase pe fratele său spre un strat de flori călcat în picioare. Pe pământul umed se întipărise clar urma de cismă cu talpa de cauciuc matriţată. — Acelaşi desen! Mi-a rămas atât de clar în minte, încât aş putea să-l desenez fără să mă uit.

— Dece fără să te uiţi? — râse Vasili. — Acum poţi să-l faci de-a-dreptul după natură. Mai rămâi aici. Petea, cu locotenentul — adăugă el — iar eu mă duc să chem maşina. — Trase din lulea şi peste grădină pluti un nor de fum gros. Maiorul porni în jos, spre şosea.

10

Vasili duse arestatul la comandament şi se înapoie abia spre seară. Mancă în grabă şi plecă din nou, după ce-i spuse lui Piotr:

— Mă duc la bătrânul Timofeev să ,,mă'nchin“.

Sosi acasă a doua zi dimineaţa, bine dispus şi plin de neastâmpăr. Până la prânz avură timp să meargă împreună la scăldat. La înapoiere Vasili îl întrebă pe fratele său:

— Ce, nu ţi-s boii acasă, Petea ?

Piotr dădu din umeri, de parcă ar fi vrut să spună că se simte bine.

— Vrei să ghicesc? Galinei Petrovna i se termină concediul şi trebue să plece, da?

Piotr râse.

— Mă rog, ai ghicit...

...După ce luară masa, fraţii se retraseră în biroul lui Vasili.

— Ce, te-am pus pe cărbuni? Nu mai poţi de nerăbdare? — întrebă fratele cel mare.

Piotr nu răspunse nimic, chiar se şi supără puţin, intrebarea era chiar nelalocul ei.

— Omul cu cismele de pânză impregnată şi-a povestit amănunţit aventura de pe litoralul nostru. — Maiorul se'ntinse pe divan şi trimise un nor de fum spre tavan. — Aşa dar să le luăm în ordine... Intr'o ţară depărtată, undeva peste mări şi peste munţi, a fost organizată o grupă de spioni şi diversionişti, destinată pentru „deservirea" raioanelor de pe litoralul nostru. A fost hotărit şi modul de debarcare a acestei grupe diversioniste. Urma să debarce de pe un submarin. Pentru ca această grupă să fie primită după cum se cuvine, in raionul de debarcare a fost trimis omul nostru cu cisme de pânză impregnată, hai să-i zicem şi noi „Serghei Ivanovici", că aşa se recomandase el bătrânului Timofeev. Inainte vreme acest „Serghei Ivanovici" fusese în serviciul hitleriştilor, apoi a trecut ca moştenire la stăpânii cei noi şi până la un timp a fost ţinut de ei în „rezervă". Dar iată că a sosit şi rândul lui. A primit la Rostov ultimele instrucţiuni şi a venit în colonia noastră.

Vasili se sculă de pe divan, îşi scutură luleaua, o umplu din nou, o aprinse şi iar se culcă.

— Aici, mai întâi de toate — continuă el — „Serghei Ivanovici" l-a căutat pe şoferul Clepin. Acesta, pe timpul ocupaţiei hitleriste lucrase ca şofer la nemţi şi, unde crezi, tocmai la Gestapo. După eliberarea Brianscului, Clepin socoti cel mai nimerit să dispară de acolo şi se mută la Voronej, iar din Voronej vent aici şi intră la exploatarea forestieră. Se căsători şi puse cruce întregului său trecut. Dar iată că deodată se pomeni cu „Serghei Ivanovici", care îi reaminti de trecut şi-i ceru să-l ajute. Clepin se sperie şi-i promise ajutorul său.

Debarcarea grupei diversioniste putea fi împiedicată în primul rând de patrulele noastre care sunt pe litoral. Deaceea „Serghei Ivanovici" hotărî ca în noaptea debarcării să facă el împreună cu Clepin de patrulă. Pentru aceasta le trebuiau uniforme militare. Nădăjduiau să şi le procure prin nevasta lui Clepin, care lucra ca bufetieră la popota ofiţerilor. Seara, „Serghei Ivanovici" se înfăţişă la locuinţa Clepinilor. Când bu-

fetiera se’ntoarse dela lucru acasă, el îi spuse ce aşteaptă dela ea. Ii făgădui o sumă frumuşică pentru serviciul cerut şi o ameninţă că în caz de refuz va comunica celor în drept trecutul soţului ei, trecut despre care ea, în definitiv, nu ştia nimic precis. Clepina refuză categoric propunerea lui şi-i spuse că va înştiinţa imediat comandamentul. Părăsi casa în fugă şi se’ndreptă spre cartierul de locuinţe militare. „Serghei Ivanovici” înţelese că lucrurile iau o întorsătură proastă pentru el. Ii porunci lui Clepin să vină la ora douăsprezece la stejarul cel bătrân de lângă depozitul din deal, şi apoi fugi după Clepina; după ce-i promise acestuia c’o va câştiga şi pe ea de partea lor. Ieşi la şosea, luă prima maşină de ocazie care mergea în aceeaşi direcţie, o întrecu pe Clepina şi-i ieşi în faţă, în şosea.Ii promise din nou bani, o ameninţă, o rugă, dar fără succes. Atunci a lovit-o cu cuţitul...

La ora douăsprezece „Serghei Ivanovici" se afla la locul convenit. Clepin îl aştepta acolo. Fumară câte-o ţigară. Clepin îl întrebă dacă a reuşit s’o convingă pe nevastă-sa. „Serghei Ivanovici" îi răspunse că fusese nevoit s’o „achite". Işi făcuse socoteala că după aceasta Clepin va deveni şi mai supus, dar se întâmplă cu totul altceva : şoferul sări la bătaie. „Serghei Ivanovici" îl doborî cu o lovitură în falcă, apoi îl strânse de gât şi-l spânzură, după ce-i băgase în buzunar cuţitul său, ca lumea să creadă că Clepin îşi omorîse nevasta şi apoi se sinucise şi el.

In general treburile nu i-au prea mers strălucit omului nostru. Şi-a pierdut ajutorul fără să-şi fi procurat uniforma. Atunci a făcut un pas disperat şi cu totul nechibzuit: l-a atacat pe un soldat. Ce-a ieşit din toate acestea ştii şi tu. Unicul lucru care i-a reuşit întrucâtva au fost semnalele luminoase.

— Grozav de bine a pus la cale chestia cu „rugăciunile". Nimeni din casă nu şi-a dat seama că el semnalizează — vorbi Piotr.

— Nici asta n’a fost invenţia lui — se’mpotrivi Vasili. — E o metodă veche pe care o foloseau spionii de pe frontiera turcă chiar înainte de război. Izbutiseră să-şi transforme rugăciunea în semnale Morse: punct-liniuţă, punct-liniuţă. Indată ce l-am auzit pe bătrânul Timofeev povestind despre exerciţiile religioase ale chiriaşului său, m’am şi gândit la Transcaucazia. Prindeam acolo pe vremuri habotnici de ăştia. Aşadar „Serghei Ivanovici" avea ordin să semnalizeze zilnic, iar în caz că ar fi intervenit ceva,

care ar fi creat condiţiuni puţin prielnice pentru debarcare, să înceteze semnalizarea luminoasă.

- A! Vasăzică aseară ai fost la bătrân ca să continui semnalizările?

- Ce să-i faci — dădu din mâini Vasili. — Cunoştinţa noastră, omul cu cisme de pânză impregnată, neputând să-şi facă datoria, l-am înlocuit eu.

— Te duci şi azi?

— Nu, nu mă mai duc. Condiţiile de debarcare au fost „prielnice" şi „Serghei Ivanovici" are ocazia să-i vadă personal pe acei cărora venise să le pregătească debarcarea.

— Ahaaa! — făcu Piotr tărăgănat. — Chiar că problema noastră a avut o soluţie cam neaşteptată. Şi trebue să spunem că dacă n’ar fi existat întâmplări şi coincidenţe fericite — vorbesc de ivirea neaşteptată a lui Timofeev la miliţie şi de povestea cu ţigările...

-— Acestea nu sunt nici coincidenţe, nici întâmplări, Petea dragă, ci lucruri absolut normale. La noi, orice spion, orice diversionist se izbeşte de astfel de „surprize" şi de „cazuri", care-1 împiedică s’o scoată la capăt cu treaba lui blestemată. Aceste „surprize" şi „întâmplări" se nasc datorită cinstei, integrităţii şi incoruptibilităţii oamenilor sovietici, datorită vigilenţei şi cinstei lor. Uiţă-te, acest „Serghei Ivanovici", chiar dela primii paşi a avut ghinioane : n’a putut nici s’o cumpere, nici s’o sperie pe Clepina. Trezise bănuielile bătrânului Timofeev, care, văzând pachete de bani, nu s’a gândit să rupă ceva dela el, ci a bănuit că posesorul acestor bani este un om suspect, „întunecos", cum zicea el. Şi ori încotro se întorcea acest om „întunecos", pretutindeni dădea de ghinioane şi de „întâmplări" care nu-1 lăsau nici să răsufle. Cât despre soluţia neprevăzută a problemei, mi-o şi suflase la ureche cei dela comandament. Aveau deja acolo anumite informaţiuni. Vezi cât de simplu se explică totul...

Vasili se apropie de geam şi Piotr veni lângă fratele său. Inundată de soare, marea strălucea orbitor. Copacii cu frunzişul lor sticlos şi greu stăteau nemişcaţi în bătaia soarelui. Pe drum, spre mare, mergeau oameni arşi de soare, cu prosoape pluşate pe umeri; mergeau voioşi, râzând şi glumind între ei.

— Ce colţişor fericit — vorbi Piotr. — E atâta linişte, atâta pace pe ţărmul acesta, încât parcă te cuprinde toropeala.

— De, ce să-i faci! E o localitate balneară — îi răspunse pe acelaşi ton, zâmbind, Vasili. — Pe mine chiar că mă cuprinde toropeala. N’am închis ochii toată noaptea. Dar eu nu mă plâng — adăugă maiorul, de astă dată serios. — Sunt gata să mai dau oricând din somnul meu, numai pentru ca oamenii aceştia — şi el arătă spre cei care mergeau pe drum spre plajă — să doarmă liniştiţi şi ca celor de-acolo — şi arătă cu capul spre munţi — să le fie somnul fără grijă.

CUPRINSUL: